

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Caput VI. Expenduntur exceptiones ab Elliesio productæ ex Pisano, Constantiensi, & Basileensi Synodis, ad probandam Concilij super Papa superioritatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

lo ex totius etiam orbis Episcopis coadunato, nihil morari potest, quod minus ipsi præeminet. quæ Matth. 16. Petro, ejusque Successori per Christum destinata fuit tum Petræ firmitas, tum incircumscrippta ligandi & solvendi auctoritas.

S. Patrum exigantur testimonia, Papæ Concilio hæud inferiorem potestatem concordæ voce testantur Patres Concilij Nicæni I. Patres Concilij Sinuesani. Patres Concilij Romani sub Symmacho. Patres Synodi Romane sub Leone III. Patres Oecumenicæ Synodi sub Adriano II. Patres Concilij Oecumenici Sardicenis sub Julio. Patres Concilij Chalcedonensis Oecumenici sub Leone. Patres Concilij Nicæni II. sub Adriano I. Quibus accedunt Patrum extra Concilia scripturum testimonia, S. Cyrilli, S. Cypriani, S. Damasi Papæ, S. Athanasij Patriarchæ Hierosolymitani, S. Isidori Hispalensis, Iyoni Carnotensis, B. Augustini Triumphii, S. Bernardi, S. Thomæ Aquinatis, S. Antonini, S. Bonaventuræ, S. Bernardini Senensis, Alexandri Alenis, unâ cum Summis Pontificibus S. Anacleto Martyre, S. Julio, S. Bonifacio Martyre, S. Gelasio, S. Symmacho, S. Nicolao, & Paschale II. quorum omnium verba & sententias videre licet præsentis articuli secundæ nostratæ Disquisitione 4. a n. 21. Quæ porò Elliesius de Conciliorum per Imperatores convocacione hic asseverat, superioris extant exposita ac refutata.

Quintò. Nec aliejus momenti sunt exceptiones, quas Elliesius opponit propriæ Conciliorum de Papæ super Synodos acephalicæ spectatas superioritate confessioni. Abstrahendo namque à Synodi Alexandrinæ ad Felicem Papam epistolâ, an vera sit, vel supposititia, sufficiat, Nicæna Synodi eâ de re sententiam stabilire ex epistolâ Julij Papæ I. ad Episcopos Orientales tom. 1. Concilij Colonienfis editionis pag. 384. & 385. relatâ, ubi habentur sequentia. Unanimitè in Nicæna Synodo statuerunt, ut nullus Episcopus, nisi in legitimâ Synodo per Apostolicam auctoritatem convocata, super quibusdam nominationibus audatur, id est, iudicetur. Et post pauca. Ipsi verò primæ sedis Ecclesiæ convocandarum Generalium Synodorum jura, & iudicia Episcoporum, singulari privilegio, Evangelicis, & Apostolicis concessa sunt institutis, quia semper majores cause ad Sedem Apostolicam multis auctoritatibus referrî, præcepte sunt. Nec ullo modo potest major à minori iudicari. Ipsa namque omnibus major, & prælata est Ecclesia, quæ Domini Salvatoris nostri voce singularem obtinuit principatum &c. Et infra. Dudum à sanctis Apostolis, successoresque eorum in antiquis decretum fuerat statutis, non oportere, præter sententiam Romani Pontificis Concilia celebrari. Dum porò in Ephesina Synodo Eutylianorum factionibus res perperam ageretur, Legatis Apostolicæ Sedis constanter resistentibus, acta hujus Conciliabuli postmodum à Chalcedonensi Concilio fuerunt falsitate convicta & reprobata: sicque adeo materia Pseudo-Synodi Ephesinæ, Romano Pontifice approbante, &

per suos Legatos interveniente, ad præactum Chalcedonense Concilium translata, ibique decisa fuit, uti patet ex tom. 7. Conciliorum Parisiensis editionis pag. 308. & 309.

Restè fatetur ipse quoque Elliesius, Martinum V. ita dedisse potestatem Legatis suis in Concilio Senensi, transferendi Synodum, nullâ Concilij ipsius consensûs habita mentione. Et licet indictio hujus Synodi à Romano Pontifice facta fuerit ex respectu decreti à Concilio Constantiensi editi, ipsemet tamen Papa ex ea potestate Legatis suis factâ ita se probavit auctoritate præminere Conciliari decreto, non nisi per suam auctoritatem vires obtinenti, ut in dissolvendo & transferendo Concilio non esset dependens à consensu Concilij indicti.

Sextò. Non integrè allegat Elliesius Concilij Lateranensis decretum de singulari reverentiâ ab antiquis Concilijs Sedi Apostolicæ exhibitâ, dum ibidem dicitur, sed ab Elliesio omittitur; reverentiam illam in eo substituisse, ut Concilia ibi recensita, Romanorum Pontificum institutionibus & mandatis in sacris codicillis per eas editis & factis reverenter & humiliter obtemperarent; certo argumento auctoritatis Concilij acephalicæ sumptis præminentis. Unde subditur in eodem Lateranensi decreto, Damasum Papam cum cæteris Episcopis Romæ congregatis scripserunt, per numerum Episcoporum Artmini congregatorum, non potuisse aliquod fieri præjudicium, quandoquidem constet, Romanum Pontificem talis Synodi decretis non præbuisse consensum: certo iterum argumento, auctoritativum Papæ consensum prævalere Synodo acephalæ.

Merito etiam specificè hic recensendum venit, quod in eodem Lateranensi decreto subjungitur, consuevisse Conciliorum Patres, pro eorum, quæ in suis Concilijs gesta fuerant, corroboracionem à Romano Pontifice, subscriptionem, approbationemque humiliter petere, & obtinere, prout pateat ex Nicæna, & Ephesina, atque Chalcedonensi, nec non sextâ Constantinopolitana, & septimâ alterâ Nicæna, Romanaque sub Symmacho habitis Synodis, earundemque gestis &c. Et quia id ipsum fecisse noscitur Synodus Constantiensis, immeritò Elliesius eam redarguit contrarietatis, dum gestorum suorum approbationem à Martino V. efflagitando, suam auctoritatem hæud superiorem Pontifice, contestabatur: & tamen antedecenter Concilij super Papa superioritatem definiverat. Ad hanc enim contrarietatem tollendam, oportet, præactum Concilij Constantiensis Decretum non de Papa certo, sed dubio duntaxat intelligere, uti aliàs ostensum fuit.

Caput VI.

Expenduntur exceptiones ab Elliesio productæ ex Pisano, Constantiensi, & Basiliensi Synodis, ad probandam Concilij super Papa superioritatem.

Hanc quaestionem de Concilij super Papam auctoritate præterdit Eliesius Dissertatione 6. de antiqua Ecclesiæ disciplina §. 5. definitam esse in præinsinuatis Concilij. Quam prætertionem nullius esse roboris, nitiq̃ falsitate, subsequenter duobus §. ostenditur.

§. I.

Examinantur argumenta Eliesij desumpta ex historia dictarum Synodorum.

ARGUMENTUM I. Eliesij.

1. Eliesius inducit primò sequentem relationem historicam. Nempe cum Gregorius XI. Avenione, ubi 73. annos sederunt Pontifices, Romam rediisset, atque paulò post anno 1378. è vivis excessisset, Populum Romanum seditione facta, in Conclave irrupisse, atque omnibus Cardinalibus mortem interminatam esse, ni Romanum, aut saltem Italum Pontificem crearent. Hos igitur, ut saluti suæ consulere, elegisse Bartholomæum Neapolitanum, dictum Urbanum VI. sed ægrè ferentes, vim à Populo sibi illatam, aliquantò postea sese transfuisse Fundos, ibique Pontificem elegisse Cardinalem Robertum, Clementem VI. dictum. Hunc Avenione sedisse usque ad annum 1394. qui mortuus, successorem habuit Petrum de Luna, dictum Benedictum XIII. Aliunde Urbano VI. successisse Bonifacium hujus nominis IX. Bonifacio Innocentium VII. ac demum Innocentio Angelum de Corario, qui anno 1406. eà conditione electus est, ut statim post electionem ad finem imponendum schismati, sese abdicaret Pontificatu. Verum ubi Pontificatum adeptus est, eo cadere noluisse, seque Gregorium XII. appellari voluisse. Ita rem ad duos rediisse Antipapas, Benedictum XIII. & Gregorium XII. Neutrum pro legitimo Pontifice agnovisse Galliam, voluisseque tertium eligi. Hinc habitum esse Concilium Pisanum anno 1409. ex omnium Principum Christianorum consensu celebratum, cui plusquam ducentos Episcopos ex Italia, Francia, Germania, & Anglia adfuisse. Ad illud vocatos Gregorium & Benedictum, cum non adfuisent, de Pontificatu dejectos esse, electumque Alexandrum V. Nec solum Pisanam Synodum exercuisse suam in Pontifices auctoritatem, sed etiam Decreto sanxisse: quòd Concilium generale, universam representans Ecclesiam sit superius Papæ, pertinetq̃, ad illud cognitio ac iudicium controversiarum, quæ Pontificatum Romanum spectant. Ea porro, quæ à Concilio Pisano gesta & definita fuerunt, approbasse & confirmasse Alexandrum V. quem tum ab omnibus pro legitimo Pontifice habitum fuisse, atque Pisanum Concilium pronuntiasse legitimum & universale. Quo etiam nomine Concilium illud donari ab omnibus, qui de eo tum temporis scripserunt.

Responsio hujus argumenti refutatoria.

PRO isthac relatione historica conferenda cum altera nonnihil discrepante, remitto Lectorem ad III. hujus Summæ caput. Unde impræsentiatum unice expendemus, quòd præterdatur, Concilium Pisanum quaestionem de auctoritate synodi Generalis supra Pontificem, decidisse pro Concilio.

Primò hoc ipsissimum præterdit etiam Maimbourgus tract. sui historici cap. 21. pag. 217. ita scribens de Concilio Pisano. Celebris Doctor Plouust unus ex Deputatis Universitatis Parisiensis, habuit in plenâ Congregatione doctam Orationem, in quâ pluribus rationibus probabat, Ecclesiam universalem, & consequenter Concilium generale ipsam representans, esse supra Papam, adjungendo, hanc sententiam esse Universitatis Parisiensis, & cæterarum omnium Galliarum Universitatum. Vix de cathedra descenderat, cum Episcopus Novariensis eam ascendit, & legit alia voce scriptum, quòd declarabat, centum & tres Doctores & Licentiatos in Theologia ex ipi, qui deputati erant ab Universitatibus, convenisse mandato Cardinalium, ut deliberarent super hac materia, quòdque omnes communi voto amplexi essent sententiam Universitatis Parisiensis: asseverabat enim, quòd præter Universitates Galliarum ita quoque leantret celebris universitas Bononiensis, cujus litteræ habebantur, & Universitas Florentina, quæ sententiam suam dederat in scripto, à centum & viginti Doctoribus subligato. Hæc igitur præterduntur acta Pisanæ Concilij, ex quibus auctoritas Synodi Generalis supra Pontificem, decisa fuerit à Concilio Pisano.

Verum istam tum actorum, tum decisionis Pisanæ Concilij allegationem, haud nitè veritate, ostendunt acta Pisana, quæ Lucas Acherius Tom. VI. Spicilegiorum integriora reddidit, ex tribus codicibus Bibliothecæ Gemeticensis, ita se habentia. *Decimarertia Sessio fuit die Mercurij 19. Maji. in qua Magister Petrus Plouust pro Universitate Parisiensis dixit, & declaravit, opinionem Universitatis esse, istos duos (de Papatu) contententes debere reputari schismaticos, & antiquati schismatis nutritores, & hereticos pertinaces, firmans auctoritatem Concilij, ad decidendam hanc causam & declarandum, eos esse ab Ecclesia præcisos & abjectos, & eos, quantum opus est, abiciendos. Postea immediate vocis Episcopus Italus, dictus Novariensis legit quandam schedulam facientem mentionem, qualiter secundam ordinationem Dominorum Cardinalium per Dominum Cardinalem Mediolanensem fuerunt simul congregati omnes Magistri in Theologia & Licentiat & Baccalarii Formati, qui ad dictum Concilium de multis partibus & Universitatibus convenierunt, & inter eos fuerat plena deliberatio super istâ materia, & postea in eandem opinionem convenerunt, & concordæ fuerunt, videlicet, quòd dictos ambos contententes teneat schismaticos & hereticos pertinaces &c. ut supra. Et omnium & singulorum nomina recitavit, quorum multi sunt*

Epij.

Episcopi & Prælati, & faciebant omnes numerum centum & trium. Item postea dixit, quod in eadem opinione fuit Universitas Florentina, in qua fuerunt centum & viginti Magistri subscripti. Idem etiam deliberavit Universitas Bononiensis, quæ de hoc misit litteras. Idem Universitates sive studia, Arelanensis & Andegavensis, & Tholosana per suos Ambasiatores ibidem.

Ex quibus proinde Concilij Pisani actis constat manifestè, Universitatem Parisiensem, unâ cum reliquis prænominatis Universitatibus, ipsamque adeò Synodum Pisanam, nihil statuisse de auctoritate Concilij supra indubitatum Pontificem, sed solum de tempore Schismatis, ac de dubijs, sive de Papatu contententibus Pontificibus schismaticis, quæ præsumptivè hæreticis.

Secundo. Firmatur id ipsum actis à Philippo Labtheo, ex aliâ anteriori editione Parisiensi exhibitis, Universitatis Parisiensis hæc de re opinionem ita referentibus. Et postmodum posuit opinionem Universitatis Parisiensis, videlicet quod Petrus de Luna est Schismaticus, permax & hæreticus, etiam accipiendo hæresim propriè & strictè; præcisèque ab Ecclesia Dei, ejectus à jure Papatus, & privatus, ac per Concilium de factò tanquam talis ejciendus & privandus. Et hæc declaravit Petrus de Plaouft pluribus rationibus, & subiunxit, quod in eadem opinione erant Universitates Andegavensis, & Tholosana. Ipso autem descendente de cathedrà, ascendit quidam Episcopus Italus, qui opinionem tredecim Magistrorum, & plurium Licentiariorum, & Baccalavorum Formatorum, ac Universitatis Bononiensis in quadam scheda publicavit, quæ est conformis opinioni Universitatis Parisiensis.

Hanc Synodi Pisane faciem descripsit ipsemet quoque Maimbourgus libro de magno schismate Occidentis, historiam dicti Concilij Pisani exponens, ac de Petro Plaouft referens sequentia. Declarabat, & confirmabat opinionem Universitatis, quod nimirum duo (de Papatu) contententes haberi deberent pro veris schismaticis, qui nutriebant infortunatum illud schisma; quin & pro hæreticis, destruendo, quantum poterant, articulum Symboli, quo unitas Ecclesie creditur; & conclusit demum, quod Concilium illos pro talibus habere, excommunicare, & deponere debebat de Papatu, de quo per schisma & hæresim jam exciderant.

Fallum igitur est, in Synodo Pisana actum fuisse de indubitato Pontifice, ibidemque decisam fuisse quæstionem de superioritate Concilij supra certum & indubitatum Pontificem, atque de hac tunc egisse Parisiensem Universitatem, inò utriusque Obedientiæ Cardinales in litteris, quibus anno 1408. Gregorium XII. convocarunt ad Concilium Pisanum, adducendo conclusiones Universitatum Parisiensis & Bononiensis, quæ aperte testantur, in ejulmodi conclusionibus solummodò mentionem fieri quæstionis de auctoritate Concilij supra duos de Papatu contententes, de quibus propter dubia Facti & Juris ignorabatur, uter verus Pontifex censendus esset. Ita namque se habet quinta illarum Universitatum con-

clusio: Quod stante dubio Papatus inextricabili propter dubium Facti, & Juris, ne in subversionem fidei Ecclesia sic remaneat divisa perpetuò, cum tanto scandalo & animarum perditione, provisio spectat ad Concilium, & Ecclesiam universalem, ut utrumque, eis non cedentibus, possit à Papatu eicere. Tantæ igitur molis erat, tempore Pisani Concilij sententiam ferre in dubios Pontifices, ut ipsos non aliter judicaret Synodus, excidisse Papatu, nisi quatenus colludentes de Papatu, destruxissent articulum fidei de unitate Ecclesie, non quidem dogmatizando, sed operando.

ARGUMENTUM II. Elliesij.

Pergit hic Author referre historiam magni schismatis. Post mortem Alexandri VI. iniquiens, hujus successor Joannes XXIII. Concilium Constantiense, quasi ad continuationem Pisani, anno 1414. indicit. Huic Pontifex ipse adfuit, promisitque, se pro bono pacis cessurum Pontificatu, modò Benedictus XIII. & Gregorius XII. idem facerent. Sed hujus pollicitationis pœnitentiâ ductus, à Concilio secessit. Nihilominus Concilium non propterea interruptum est, inò decretum emisit, quo definitur, Concilium secessu Joannis XXIII. non esse dissolutum: deinde sessionibus quarta & quinta diserte definivit, Concilium Generale universam representans Ecclesiam, potestatem suam habere à Christo immediatè, cui quemlibet, cuiuscumque status, vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire teneri in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem Schismatis, & reformationem Ecclesie generalem in capite & in membris. Quod decretum, ait Elliesius, probatum fuisse Nationaliter, ac deinde Synodaliter, Quæconque autem in Concilio Nationaliter & Synodaliter fuerant definita, Martinum V. legitimum Pontificem à Concilio electum, rata habuisse & probasse, in primis verò decreta sessionis quarta & quinta: nam inter articulos Bullæ in errores Wicleffi editæ jubere Pontificem interrogari Wicleffitas, num teneant, Concilium Generale universam Ecclesiam representare? Num doceant, ea, quæ à Concilio Constantiensi probata sunt, ab omnibus Christianis probari debere, quod respicere Sessiones quartam & quintam.

Responsio hujus argumenti refutatoria.

AD horum solidam refutationem, primo placuit præmittere Bullam Martini V. decretorum Concilij Constantiensis confirmatoriam, quæ est tenoris sequentis. Cum nempe Pontifex ille in exordio præmissarum Bullæ exposuisset sua desideria & vota, ut fides Catholica à contagiosis hæreticorum dogmatibus conservetur, hæreticaque pravitas de finibus fidelium extirpetur &c. Exinde in corpore ejusdem Bullæ enarrat, quæ contra errores Joannis Wicleffi & Hieronymi de Praga, à Joanne XXIII. in Concilio Romano decreta fuerant, recensitisque duabus alijs ejusdem

toritas
centra
statuta
VI

dem Joannis constitutionibus, refert insuper, ac de verbo ad verbum inserit statuta Constantiensis Concilij circa propositiones Wicleffi & Hus, nec non errorem Bohemorum de Communionem sub duplici specie. Concludendo tandem, auctoritate Apostolica confirmat decreta, statuta & condemnationes ac sententias supradicta, subiuciendo & sanciendo, ut definitiones, reprobationes & sententiæ, ac statuta præinserta plenum robur habeant.

11. Ex quibus proinde manifestè elucet, Martini V. Bullam statutorum Constantiensis Concilij confirmatoriam, ita coarctari ad decreta dogmatica adversus errores Wicleffi & Hus ac Hieronymi de Praga ac Bohemorum editas, unâ cum decretis Joannis XXII. in Concilio Romano, & alijs duobus ab eodem Joanne sancitis, ut nullatenus completatur decreta IV. & V. Sessionis circa Concilij auctoritatem, Joanne XXIII. tunc absentem lata.

22. Nec obstat, quòd Martinus V. iusserit interrogari Wicleffitas, num teneant, Concilium Generale representare universam Ecclesiam? Hoc enim vel de Concilio completè Oecumenico Papæ characterem includente, intelligendum est: vel si accipiatur de Concilio etiam *acephalo*, quale sub statu Sess. IV. & V. erat Synodus Constantiensis, nequit intelligi aliter, nisi quòd ejusmodi Concilium Generale *acephalum* representet universam Ecclesiam non integraliter unâ cum Capite, sed pro Corpore Hierarchico, Capitis præminentia quidem destituta, sed ex orbis Christiani Episcopalis jurisdictionibus coadunato spectatam. Et sic, quia Concilij Constantiensis adversus Wicleffi errores sancitis decretis dogmaticis supervenit Apostolica Martini V. auctoritas, earundem confirmatoria: idcirco quoad istas sanctiones dogmaticas Sessionibus IV. & V. firmatas, meritò statuit Martinus, ut Wicleffistæ docerent ea, quæ à Constantiensis probata fuerant, debere ab omnibus Christianis probari.

13. Quibus ita se habentibus, pro secundo prorsus negandum est, Constantiensia IV. & V. Sessionis decreta, quatenus adversarij contendunt, ea extendere ad Concilij Generalis *acephali*, præsertim, super Papâ certo & indubitato auctoritatem comprobendam, alicujus esse valoris, uti in *antecedentibus* probatum est, ulteriusque firmabitur ex *subsequentibus*. Imò verò ipsa verba decreti illius, prout hic adferuntur in Elliesij argumento, ita sonant, ut optimè possint ac debeant coarctari ad tempus schismatis, pro cuius extirpatione, sicque generali Ecclesie, in Capite dubio & membris inter se divisim reformatione. Synodus illa universam Corporis Hierarchici, sed tunc *acephali* Ecclesiam representans, extiterat congregata.

ARGUMENTUM III. Elliesij.

14. Historiam præinsinuatam prosequitur is Theologus, dicendo, Pontificem Marti-

num V. ut decreto Constantiensis Concilij morem gereret, indixisse Concilium Generale primò Papæ, deinde Senis, ac demum Basilee. At ante hujus initium è vivis excessisse, hujus verò Successorè Eugenium IV. illuc destinasse Julianum Cardinalem Legatum, ut præfesset Concilio. In eo Sessione II. Concilij Constantiensis de Concilij supra Papam auctoritate Decreta fuisse renovata. Conatum hinc esse Eugenium dissolvere Concilium, quod tamen stetit, statuisseque Sessione XIII. Pontifici non competere hujusmodi potestatem, ipsum quidem esse Ecclesie Caput, sed non universæ Ecclesie superius. Ipsum quippe falli procul dubio posse, quod de Ecclesia dici sine periculo non posset. Hæreticum esse, dicere Papam non teneri Concilio parère. Tum Eugenium IV. mutata sententiâ, probasse Concilij acta, & confirmasse ea omnia, quæ à principio decreta fuerant, usque ad Sessionem XVI. in qua contineri Bullam confirmatoriam actorum Synodi.

Responsio hujus Argumenti Elliesiani refutatoria.

Disertis jam verbis Elliesi fateris Romani Pontificis potestatem indicendi Concilia generalia, eaque transferendi à loco prius indicto ad alium magis opportunum locum. Neque Pontifex in illâ Concilij indictione morem gerendo Constantiensis Synodi Decreto, id fecit ex subjectionis erga Concilium debito, sed intuitu Boni publici, ex cuius respectu urgere potest ipsiusmet etiam Papam decreti cujusvis Synodalis à tenet etiam probati directiva obligatio. Sed hoc misso, utpote in *anterioribus* satis superque discussio, progredimur ad refutanda ea, quæ ex Basileensis *acephale*, Concilij Oecumenici, non nisi per Vicarium Christi characterem Papæ proprium subsistentis formâ substantiali prorsus destituta, Synodi actis à dicto Elliesio sunt adducta.

Etenim Eugenium IV. decreta Basileensis Synodi, quibus auctoritas Pontificia impugnabatur, contrarijs Decretis oppugnasse, manifestum redditur ex ejusdem Concilij actis. Nam & Archiepiscopus Colocensem & Tarentinum misit, qui ab hujusmodi decretis Concilium prohiberent, cuius egregia ad Patres oratio extat in *Appendice Concilij*. Per Jacobum Ebrodunensem insuper rescidit acta Concilij, ex eadem *Appendice*. Gravissimis quoque pœnis affectis Concilij fautores. Ex actu Concilij Sessione 9. Præterea, quicquid decreverant contra Pontificiam auctoritatem, declaravit, nulla esse ac irrita, eiecitque dignitatibus, qui ea tuerentur, ex actis Concilij Sess. 16. Denique Cardinalis Turrecremata, qui assistit Concilio, lib. 2. de Ecclesia cap. 100. disertis verbis testatur: Eugenium nunquam adduci potuisse, Concilio licet omnia moriente, ut ea confirmaret. Plura hanc in rem videri possunt apud præcitatum Turrecrematam, quibus dmicè subungere lubet, qualiter in Concilio Lateranensi Fridericus Cardinalis S. Severini, Clau-

Claudius electus Episcopus Massiliensis, & Ludovicus Dominus de Soterijs Oratores Regis Christianissimi, suo & Regio nomine coram Notarijs & Testibus in litteris patentibus Christianissimi Regis manu subscriptis, ejusdemque sigillo munitis, purè, liberè & simpliciter Sacrosancto Concilio Lateranensi tanquam vero & legitimo adhererint, in quodam Concilio Synodus Basileensis vocatur Conciliabulum, extatque expressè definitum *Sess. 10. Papam esse supra Concilium Generale.*

S. II.

Expenduntur Elliesiana exceptiones, quas opponit argumentis formati à Nupero quodam scriptore ad elevanda Concilij Constantiensis decreta circa præsentem Concilij super Papa auctoritatem.

Hic agendum est pro Schelestrati argumentis vindicandis, quibus Concilij Constantiensis Decreta, quatenus Synodi Generalis super Papa auctoritatem sanxerit prætentur, efficacissimè confutat.

ARGUMENTVM I. Schelestrati.

Hic Vaticanæ Bibliothecæ Praefectus ab Elliesio inducitur primò contendisse, *Sess. 10. Constantiensis Decretum vitiatum*: quippe cum istud in suo primævo & genuino statu, hisce duntaxat constet verbis: *Quod nempe Synodus Constantiensis in Spiritu S. legitime congregata, ita esset representans universam Ecclesiam, haberetque potestatem suam immediatè à Christo, ut ipsi quilibet, cuiuscunque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire teneatur.* Nam si ipse etiam Papa nominatim teneatur obedire Concilio Generali, universam Ecclesiam representanti, fore indubitatum, quod major Concilij, quam Papæ sit auctoritas. Quare inutile esse, quod Schelestratus conetur ostendere, sequentia de reformatione verba esse adjecta, dum non minus ex præcedentibus constat Concilij Generalis supra Papam auctoritas.

Exceptiones Elliesianæ.

Excipitur primò, Etiamsi *Sess. 10. Decretum* nonnihil additum esset, nihil inde licet resortaturum Schelestratum, cum, ipsomet haud diffidente, certum sit, eadem omnino verba haberi *Sess. 10. V.* cui nihil adjectum dici posse, quippe cum ubique in ipsis etiam manuscriptis ab eo laudatis, verba illa repetantur. In ejusmodi namque actis ubi nar-

ratum fuisset, *Sess. 10. V.* capitulum præteritum editum fuisse istis verbis, & ad reformationem &c. postea narrari *Sess. 10. V. actum fuisse super correctione & emendatione capitulorum in præcedenti Sessione statutorum, & conclusum esse, quod supradicta capitula hoc modo corrigerentur.* Si ergo fides habeatur ipsis actis à Schelestrato prolatis, in ipso Concilio Constantiensis reformatum fuisse Decretum *Sess. 10. V.* & cum prius sine istis verbis, & ad reformationem &c. prodijisset, postea ab ipsa Synodo fuisse cum ijs verbis editum. Non ergo esse, quod Schelestratus Patres Basileenses reos peragat ejus additamenti, utpote quod ab ipso Synodo Constantiensis factum sit: uti docent acta per ipsum probata.

Secundò. Dato etiam, à *Sess. 10. V. Decretum* abesse isthæc verba: *In ijs, quæ spectant reformationem Generalem Ecclesie in Capite & in membris.* Nihilominus Concilij Generalis supra Papas auctoritatem satis & abundè stabiliri præcedentibus hisce verbis: *Quod scilicet ipsa Synodus in Spiritu S. legitime congregata, Generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militantem representans, potestatem à Christo immediatè habeat, cui quilibet, cuiuscunque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire teneatur.* Nam si ipse etiam Papa nominatim teneatur obedire Concilio Generali, universam Ecclesiam representanti, fore indubitatum, quod major Concilij, quam Papæ sit auctoritas. Quare inutile esse, quod Schelestratus conetur ostendere, sequentia de reformatione verba esse adjecta, dum non minus ex præcedentibus constat Concilij Generalis supra Papam auctoritas.

Tertiò. Illam præsentem verborum adjectionem nullatenus esse verisimilem. Quia id asseritur contra universam Concilij Constantiensis editionum fidem, imò & contra fidem manuscriptorum omnium, juxta quæ recentiora sunt illæ editiones, in his enim omnibus habetur decretum *Sess. 10. V.* cum hac additione, & ad reformationem &c. Quod verò in quibusdam non habeatur vox *ad fidem*, nihil conducere ad Schelestrati propositum. Idem asseri contra fidem plurimorum optimæ notæ, antiquissimorumque Manuscriptorum in Bibliothecis occurrentium, etiam eorum, quæ fortè ante Basileensium Patrum collectionem sunt conscripta. His quod opponat Schelestratus, non habere, nisi quod proferrataliquot Manuscripta, de quorum antiquitate non constat, quæque deprompta sint è loco suspecto, urbis Romæ Bibliothecis, in quarum Manuscriptis pleraque eorum, quæ Curia Romanæ placitis ad versabantur, certò & indubitanter sint erasa, aut omissa. Sed dato, ita industrià factum non esse, ut tam facile fuisset, verba illa in quibusdam Manuscriptis omitti, quam suppleri in alijs.

Quarò. Additamenti illius rationem à Schelestrato adjunctam non tantum fictitiam, sed planè absurdam esse. Quis enim credat, Basileenses Patres de industrià Constantiensis *Sess. 10. V.* inseruisse illa verba, aut si inseruissent, à nemine fuisse animadvertum eo tempore,

pore, quo Concilij Constantiensis actorum recens adhuc erat memoria? Quis putet, eos gratis eam fraudem admisisse, cujus statim ab omnibus argui, atque convinci potuissent? Cui bono ista *Sessio IV.* adiecissent, cum eadem prorsus reperirent *Sessione V.* cujus non minorem auctoritatem esse arbitrabantur? Ergo sine illo fundamento Patribus Basileensibus impingi illam additionem.

Refutatio istarum Exceptionum.

22. **P**rimo. Exordiendo à sine Elliesianæ exceptionis ex gestis Concilij Constantiensis desumptæ, facile expeditur ista circa adjectionem illam controversia. Fatetur namque is Parisiensis Theologus, ubi in ejusmodi gestis narratum fuisset *sessio IV.* capitulum istud editum esse sine hujce verbis, & ad reformationem &c. Postmodum narrari ait *Sessione V.* actum fuisse super correctione, & emendatione capitulorum in precedenti sessione statutorum, & conclusum esse, quod supradicta capitula hoc modo corrigerentur. Nunquid igitur hinc evincitur, *Sessio IV.* Constantiense Decretum, eatenus fuisse reformatum in *Sessione V.* ut, cum prius sine istis verbis, & ad reformationem &c. prodijisset, postea decretum *Sessio V.* cum ijs verbis editum fuerit? Et hoc ipsissimum est, de quo rei peraguntur Patres Basileenses, quod additamentum in *Sessio V.* decreto factum, transtulerint etiam in Decretum *Sessio IV.* plurimum enim interesse, an illorum verborum adjectio in *Sessione duntaxat quinta*, vel etiam in *Sessio quarta* Decretum facta fuerit, ex subsequentibus patebit.
23. **S**ecundo. Hinc prius evanescit *tertia* Elliesij exceptio contendentis, verborum illorum additionem in Constantiensi *Sessio IV.* decreto nullatenus esse verisimilem, coarguentisque Schelestratum, ac si eam assereret contra fidem omnium Concilij Constantiensis editionum, atque scriptorum universorum, ad quæ recensita sunt illæ editiones, quippe cum in istis omnibus habeatur præactæ *Sessio IV.* Decretum cum hac additione, & ad reformationem &c. Verum ad hæc retundenda, ponimus in primis ob oculos verba Bullæ à Patribus Basileensibus anno 1442. editæ, ad fidem suæ actorum Constantiensium compilationi conciliandam: ubi ita decernitur, ut præfatis Concilij Constantiensis *Sessio IV. & V.* editis Decretis ac gestis &c. plenaria fides adhibeatur, perinde ac si Bulla ejusdem Constantiensis Synodi bullata forent &c. An non hinc perspicuum evadit, Decreta illa Constantiensia nullum habuisse ante compilationem Basileensium ex aliquo Synodi Constantiensis instrumento fidei publicæ monumentum. Ostendat igitur Elliesius, quando, & in quantum ex post facto adjectio Decreto *IV. Sessio* Constantiensis inserta, acceperit aliquod probatæ fidei momentum? Non apparet aliud, nisi ex transumpto ab exemplari præactæ compilationis authentico facto anno 1490. quando Joannes Huober ex Inderdorf SS. Theologiæ Baccalaureus illud propria manu descripsit, ejusque Copiam cum Originali

Pag.
276. n.
9.
20.

convenire, sub fide Notariatus publici, testatus est Mathias Stribach auctoritate Apostolicæ Notarius. Ad cujus proinde Copiæ cum Originali collatæ fidem, anno 1500. typis prodijt Constantiensis Concilij editio. Huic conformiter facta fuit compilationis Basileensium posteriorum editionum propagatio, tum quæ anno 1511. operâ Ferrerij Vicentini, tum quæ annis 1524. & 1535. curâ Merlini Sorbonici, uti & anno 1530. Colonie typis prodijt Quentelianis; cui concordat etiam, quam Petrus Crabbe anno 1538. novam Conciliorum collectionem faciens edidit. Concordat etiam collectio Conciliorum anno 1588. Venetijs, & anno 1628. Romæ cum reliquis posterioribus Conciliorum collectionibus edita.

In quibus universis notatu dignum est, præinsinuatam Bullæ Basileensium partem, una cum testimonio Notarij Apostolici superius relato, semper subnecti; certo placet argumento, decreta Constantiensia, prout ab universis illis editionibus referuntur, à Basileensibus compilata fuisse. Quomodo igitur Elliesius cum veritatis ratione exprobrare potuit Schelestrato, ac si adjectionem verborum ad reformationem in manuscriptis Synodo Basileensi anterioribus prætermisam, contra fidem omnium Concilij Constantiensis editionum impugnaret? Ipsemet profecto Elliesius nullum adstruere potest Exemplar manuscriptum Basileense collectione antiquius, dum non nisi dubitanter asserit, forte quæpiam manuscripta in Bibliothecis occurrentia, conscripta fuisse ante Patrum Basileensium collectionem: cum e contra Schelestratus antiquiora, ab ipsis etiam Constantiensis Concilij Notarijs conscripta, vel sub illis temporibus exarata producat ad probandum, in primarijs præacti *Sess. IV.* Constantiensis Decreti editionibus non fuisse inserta illa verba, ad fidem & ad reformationem Ecclesiæ in Capite, & in membris. Unde jam facile elucet, an Elliesio, vel potius Schelestrato in re præfenti fides adhibenda?

Ad quod firmandum *tertio* reproducere placet, quæ Schelestratus in hanc rem poluit ob oculos. Hæc enim Elliesius ne tetigit quidem, nedum refutavit. Tres nempe Codices Manuscripti, continentes acta Constantiensis Concilij à Notarijs ipsius conscripta, ex quibus Basileenses Decreta compilant, non habent illa verba in primo Decreto *Sess. IV.* Et ad reformationem &c. Codices quatuor manuscripti, continentes gesta indubitata Constantiensis Synodi, quorum duo circa ipsius Constantiensis Concilij tempus conscripti sunt, pariter in Decreto *Sessio IV.* non faciunt mentionem illorum verborum de reformatione &c. Imò in uno ex istis codicibus habetur, clausulam illam de reformatione abesse debere à Decreto i. *Sess. IV.* ideoque illud Decretum renovatum fuisse in *Sess. V.* Duo insuper codices Regestum actorum Concilij Constantiensis continentes, partim circa tempus ipsius Concilij, partim antiquo characterè Italico conscripti, nullam in Decreto *Sessio IV.* faciunt mentionem clausulæ de reformatio-

ne in Capite & in membris. Nam ergo Elliesio fas erat, dicere, Schelestratum aliquot tantum Manuscripta proferre, de quorum antiquitate non constet? Num eidem licuit, Curie Romanæ Ministros arguere, ac si præfacta verba ex Manuscriptis antiquioribus erassissent?

Sed videamus pro quarto. Quo fundamentum idem Elliesius asserat, nihil ad propositum Schelestrati conducere, quod in quibusdam Manuscriptis primam quartam Sessionis Concilii Constantiensis Decretum referentibus, non habeatur vox adfidei? Ad hujus rei momentum ostendendum, sciscitor ex Elliesio, an Decretum illud IV. Sessionis, velit esse indubitata veritatis ad instar dogmatis à Concilio Oecumenico definiti? Hoc asserere, pugnat profecto cum verbo Christi Matth. 18. infallibilitatem Decreti Conciliaris, ex consensu duorum, vicarij scilicet Christi Nominis, & Patrum sub hoc Nomine, Papæ proprio, aggregatorum substitutionem decernentis. Constat autem, decreto primo Sess. IV. Constantiensis defuisse characterem Apostolicæ auctoritatis, Christum in terrâ visibiliter representantis. Ad quod proinde utique respexit Synodus pro tunc acephala, ut nollet se extendere ultra negotium extirpandi schismatis, vel saltem in Decretis fidei Hussitarum hæresion condemnatorij, intenta fuerit ad assensum auctorizatum Papæ postmodum eligendi, cum Papæ pro tunc inter se contententes, haud præferrent certum auctoritatis Apostolicæ characterem Christi vicarium. Et ideo sub illis verbis, quod Synodo (licet acephala) in Spiritu tamen sancto legitime congregata, quilibet, etiamsi Papalis dignitatis existat, obedire tenentur in his, quæ pertinebant ad extirpationem schismatis, comprehendit haud poterat verus ac certus postmodum eligendus Papa, sed schismatici duntaxat pro tunc de Papatu contententes Papæ. Quæ proinde ratione Concilii Constantiensis Patres prudenter discernebant negotia tum extirpationis schismatis adversus dubios Papas, tum fidei, adversus Hussitas gerenda & definienda, ac per Pontificem certum postea auctorizativè comprobanda, quatenus fidei punctum attingebant.

Quintò. Num potest solida dici potest Elliesij exceptio secunda, quæ contendit, auctoritatem Concilii Generalis supra Papas stabiliri hisce decreti Constantiensis verbis: Quod nempè ipsa Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, Generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militanter representans, potestatem à Christo immediate habeat, cui quilibet, cuiuscumq; status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire tenentur? Si isthæc verba combinentur cum subsequentiibus dicti Sessionis IV. Decreti verbis, planum redditur, eam obedientiam, quatenus Papam concernit, restringi ad extirpationem Schismatis. Sub illo autem schismate nullus extabat Papa indubitatus. Quare exceptio Ellefiana indebitè extenditur ultra Papas dubios, illo schismatis tempore existentes. Quos proinde, non verò certum deinceps eligendum Papam, dicere, oportet,

ita teneri ad obediendum Concilio Generali, etiam acephalo, universam Ecclesiam (quoad Hierarchicum ex Episcopalis characteribus & jurisdictionibus pro publico Ecclesiæ Bono in unum collatis consistens Corpus) representanti, ut consequenter major sit hujus auctoritas, quàm Paparum dubiorum, non autem Papæ certi & indubitati.

Nec pro sexto tenet prima & quarta Elliesij exceptio ex eo petita, quod verba Decreto Sessioni IV. adjecta, continentur in Decreto Sessioni V. Concilii Constantiensis, quodque non minor sit auctoritas hujus V. Sessionis, quàm præfacta Sessionis IV. Hujus namque oppositum mox demonstrabitur sequenti Schelestrati argumento.

ARGUMENTUM II. Schelestrati,

Inducitur hic Vaticanæ Bibliothecæ Præfatus, Decreti Sess. IV. Concilii Constantiensis auctoritatem ex subsequenti Sessioni V. decreto supervenientem elevare & elidere hoc argumento: quod decreta Sessionis V. non fuerint facta ex omnium Patrum consensu. Ad quod probandum, proferri ab ipso acta quædam Concilii Basileensis hæc ulque inedita, quibus ostendere conetur Sessiones IV. & V. celebratas fuisse, reclamantibus multis è Patribus, imò & Libellum contestatorium adversus eas à Cardinalibus esse emissum, assentientibus Regis Galliæ Legatis, qui sese Cardinalibus adjunxerunt.

Exceptiones Elliesianæ.

Excipitur primò. Acta illa, quæ profert Schelestratus, non esse authentica, nihilque simile haberi in veris & genuinis: imò ex ijs constare, unanimi Cardinalium, Episcoporum, & Oratorum consensu, decreta hæc primò Nationaliter proposita, synodaliter esse conclusa. Etiam si verò fides aliqua adhiberetur actis à Schelestrato prolatis (quæ aliud non esse, quàm commentarios alicujus additi partibus Pontificis) hæc tamen acta nihil facere ad causam Schelestrati; quippe cum ex ijs minimè probetur, litem & controversiam fuisse de duobus decretis, de quibus hic agitur: imò inter eos, qui Sessionis celebrationi sese opponebant, numerari Legatos Regis Franciæ, quos decretis istis sese opposuisse, planè absurdum esse: sed ex ijs ostendi tantum, post discessum Papæ quosdam è Patribus Constantiensibus dubitasse, num expediret, eo absente, & reditum promittente, inchoare Sessionem, sic enim incipere actuum istorum fragmenta à Schelestrato prolata: Omnia tanquam ludicra, & fidè pro parte Domini nostri Papæ oblata, per Dominum Regem Romanorum, & alios ibidem adstantes reputata fuerunt, sicut, unanimiter vociferatum, bis non obstantibus: Fiat Sessio, fiat Sessio, propter quæ tam ipsa die, quàm die Veneris sequenti altercationes maxima fuerunt inter Dominos Cardinales & Nationes. Ex quibus patère, atque ex actis authenticis confirmari, Joannem discessus sui

G g g varias

Notariis publicis, b... bach auctoritate... cujus pronunciat... idem, anno 1701... Concilii edito... compilationi... tionum protip... ra Ferrerij Vicar... Ss. cura Mehm... 30. Colonie... concordat... 138. novam Const... is edit. Concor... torum anno 1518... cum reliquis... ollectionibus... veris notari... & Basileensium... o Notarij Ap... er subnecti; cen... Constantiensis, p... onibus referent... fuisse. Quomodo... is ratione expro... ac si adjectioem... in manuscrip... bus prætermissam... cilij Constantien... plemet profectò... otest Exemplar... illectione antiqu... allerit, forte qu... thecis occurrent... trom Basileensia... ontra Schelestrat... m Constantiensis... , vel sub illis... probandum, in p... constantiensis Doc... nserta illa verba... cta leha in Cap... è elucet, an Ellies... in re præfenti b... ndum tertio rep... stratus in hac sen... im Elliesius de ter... vit. Tres nempè... minemes actus... rrijs ipsius cons... decreta compilat... n primo Decreto... &c. Codices quatu... res gesta indubita... quorum duo circa... cilij tempos... creto Sessioni IV... lorum verborum... uno ex istis codic... am de reformation... Sess. IV. ideocogit... fuisse in Sess. V. Dec... estum actuum Con... nentes, partium circa... partium antiquo... ollam in Decreto... em clausula de refo...

toritas
ad hunc
modum
libellum
contestatorium
adversus
eas à Cardinalibus
esse emissum
assentientibus
Regis Gallie
Legatis, qui sese
Cardinalibus
adjunxerunt.

varias attulisse excusationes, quarum unam fuisse, quod sanitatis ergo Constantiâ discessisset, mox redituros. Quæ excusationes, licet statim ludicræ, ac fictæ omnibus esse viderentur, nihilominus fuisse nonnullos, qui expectandum adhuc esse, arbitrarentur.

31. *Secundò.* In iisdem actis narrari, Nationes de celebrandâ Sessione deliberasse, atque interim Cardinales obtulisse Regi, paratum esse Papam, Procuratores mittere ad cedendum Papatu, paratosque se esse, Sessioni, si fieret, adesse, dum non fierent alia capitula, quam infra scripta, hoc est ea, quæ habentur *Sessione IV.* inter quæ esse decretum de autoritate Concilij Generalis. Hæc capitula Regem Nationibus proposuisse, quas, cum de ijs deliberassent, habitâ die sabbati Sessione, post habitam disceptationem inter Cardinales & Nationes de capitulis jam prælibatis, tandem Divino flamine inspirante (verba sunt actorum) in unam sententiam convenisse, quod tantum capitula infra scripta in dictâ Sessione staturerentur. Fuisse ergo dictam sessionem de consensu & voluntate Domini Regis, & omnium Dominorum Cardinalium in Constantia existentium, quatuor Nationum, & Oratorum Regum, omniumque Cardinales in Constantia existentes, qui non erant infirmitate gravati, interfuisse.

32. *Tertiò.* Tantum abesse, ut hæc narratio suæ causæ obsit, & Scheletrato faveat, quin e contra non pauca contineat, quæ mirum in modum juvent suam causam. Ex ea enim constare, ab ipsis Cardinalibus proposita fuisse capitula, quæ in Sessione sunt definita: insuper eadem esse ventilata apud singulas Nationes, esseque cum Cardinalibus circa ea deliberatum, ac demum omnes uno flamine inspirante, in unam convenisse sententiam, atque unanimi consensu promulgata esse decreta *quarta Sessionis.* Inter hæc autem esse primum de autoritate Concilij Generalis; in quo decreto, etiam si non habeantur hæc verba, & ad reformationem Ecclesiæ &c. sufficere ea, quæ præcedunt, ad probandum, autoritatem Concilij Pontificiâ superiorem esse. Unde patere, rem definitam fuisse post maturam deliberationem, & primum Nationaliter, ac deinde Synodaliter esse conclusam. Post hæc, eum adhuc de capitulis Sessionis esset altercatum, non quidem quoad ipsam substantiam, sed quoad quasdam circumstantias, tandem unanimi consensu statutum esse, ut corrigerentur eo modo, quo habentur *Sessione quinta.*

Refutatio istarum Exceptionum.

Veritatis mox elucidandæ face haud difficulter dispellentur tenebræ, quas hic parit confusio actorum, quæ concernunt *quartam & quintam* Concilij Constantiensis Sessiones, earumque præambulas altercationes. Quod confusum chaos destruemus proinde per authentica à Scheletrato prolata acta, exordiendo ab altercationibus *Sessionem IV.* antecedentibus.

33. *Primo* igitur post *tertiam* Concilij Constantiensis Sessionem Cardinales ad Joannem

XXIII. post ejus fugam missi, cum reverfi die 26. Martij coram Rege Romanorum, & quibusdam Patribus agere cepissent de potestate Joannis XXIII. auctoritatem dissolvendi Concilij sibi met assententis, gravem inde quorundam Patrum offensam contra se suscitabant. Quam offensam alterâ die tam ipsi, quam Ambassiatores Regis Francorum lenire conabantur, referendo Nationibus & Regi in Congregatione publica; à se inductum esse Joannem ad dandum cessionis procuratorium, & continuandum Concilium, & non fugiendum ad loca remotiora, dummodò ipsi præstaretur securitas. At hæc parum fuerunt accepta Nationibus & Regi, omnia enim tanquam ludicra & fictæ pro parte Joannis oblata credebantur. Unde multa altercationes tam eâ ipsâ die 27. scilicet, quam sequenti 28. fuerunt inter Dominos Cardinales, & Nationes, fuitque ibidem exclamatum: *His non obstantibus, fiat sessio, fiat sessio;* veluti habent gesta Concilij in quatuor manuscriptis codicibus, & Regestum ejusdem Synodi in tribus Manuscriptis. Juxta quam proinde relationem historicam eætenus conformanda est, & sustinenda prima Ellielij exceptio, ut tamen in *secunda* ejusdem exceptione, meritiò veniat notandum, perperam indicari, ac si Cardinales tunc se obtulissent paratos interesse Sessioni, si non alia fierent capitula, quam ea, quæ postmodum *Sessione IV.* fuerant sancita de autoritate Concilij Generalis. De hoc enim puncto mox disseremus.

Secundò itaque. Cum sequenti 18. die Martij sacrâ Parasceves die, Joannes XXIII. à Schaffusâ de novo aufugisset, turbatis contra ipsum cunctorum animis, plures ex Nationibus Germanicâ, Gallicâ & Anglicanâ deliberarunt in crastinum celebrare *Sessionem quartam*, & in eâ statuere inter alia complura; tum quod Concilium Constantiense postquam habeat immediatè à Deo, cui etiam papa obediens teneatur in his, quæ spectant ad fidem, extirpationem schismatis, & reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris: tum quod Papa cogi possit, si obedire contumaciter contempserit. Quæ omnia contradicentibus pluribus apud Nationes conclusa fuere. At quia non Italica tantum Nationi hæc displicebant, sed sacro quoque Cardinalium Collegio ad deliberandum oblata non fuerant, nolebant dicti Cardinales, unâ cum Ambassiatoribus Regis Galliarum, venire ad Sessionem, nisi inter alia Capitula secundum ommitteretur, & in primo decreto non fieret mentio reformationis Ecclesiæ in Capite & in membris. Ex præcitatâ manuscriptis gestis, & Regesto Constantiensis Concilij, Eugenii IV. in sua Apologia contra Basileenses, & Turrescremata lib. 2. de Ecclesiâ cap. 99. Ex quibus patet, quam iniquè asserat Ellielius, decretum de auctoritate Concilij Generalis super Papam, unâ cum alijs capitulis eo modo fuisse rata habita in *IV.* Sessione, quomodo fuerant proposita & conclusa à Nationibus. Hujus enim oppositum mox elucescet.

Tertiò proinde. Cum sublequente Sabbato sancto in Vigilia Paschæ, Patres jam præ-

rai essent cum Mitris & Pluvialibus ad celebrandam Sessionem IV. mediante Rege Romanorum, circa expedienda in illa Sessione, tale adhibitum fuit moderamen, ut inter cetera decreta omitteretur secundum de potestate coactiva Concilij, & in primo Decreto nulla fieret mentio de reformatione Ecclesie. Quod re ipsa etiam observatum fuisse, testantur omnes Codices manuscripti Romæ reperti, & in præcedentis Elliesianæ exceptionis refutatione relati, præter alios omnes in Bibliotheca Cesariæ Viennæ, vel alibi insuper in Germaniæ & Galliæ Bibliothecis asseruatis. Unde rursus evanescit focus Elliesij, quem ostendit in sua secundâ exceptione, quasi omnes uno flamine inspirante, cum Cardinalibus convenissent, & approbassent decreta Sessionis IV. Hoc enim verum est sub præinsinuata emendatione, & omissione tum secundi decreti, tum clausulæ ad reformationem Ecclesie. Quod ipsemet Elliesius, sibi de hujus clausulæ omissione reverâ contrarius, fieri compellitur in præfacta exceptione sua.

36. Hinc quartò. Necquidquam juvat isthunc Parisiensem Theologum, dum ibidem ait, ad probandam Concilij auctoritatem Pontificiâ superiorem, sufficere ea, que præcedunt. Etenim statibus illis omissionibus, manifestum redditur, omisso præsertim secundo, primam Sessionis illius decretum coarctari ad Papæ obedientiam debitam duntaxat in ordine ad extirpationem schismatis. At hoc posito, clarum extat, statutum ejusmodi completi Papam pro tempore Schismatis, adeoque dubium & incertum. Unde verba quoque præcedentia, quibus Synodus Constantiensis dicitur in Spiritu S. legitime congregata, Generale Concilium facere, Ecclesiamq. Catholicam militantem representare, nequeunt intelligi, nisi de Concilio acephalo, celebrato scilicet pro tempore, quo Oecumenici Concilij formali caractere Papæ proprio insigniti haudquaquam poterat, sicque adeo materialiter duntaxat Generale fuerat, nec nisi acephalum Ecclesie Catholice Corpus Hierarchicum representaverat. Et hinc portus evincitur, illud IV. Sessionis decretum protendi haudquaquam posse ultra tempus Schismatis, sub quo Synodo etiam acephala competere à Christo immediatam potestatem ex vi & naturâ intrinsicâ characterum Episcopaliū ibidem coadunatorum, Ecclesie providendi de certo Capite, sublatâ incertitudine Paparum de Apostolicâ Sede contendentium, constat ex antecedentibus.

37. Ad dictarum clausularum omissionem magis firmandam, pro quinto conducit sequens adhuc relatio. Nempe cum Cardinalis Florentinus, ad quem tanquam ad ultimum Cardinalem spectabat, pronuntiare decreta in Sessionibus publicis, venisset ad verba de reformatione Ecclesie in Capite & in membris, quæ Nationes in schedula delere omiserant, substituit, eaz. falsa esse & præter communem deliberationem addita asseruit. Unde non solum tunc omisa fuit clausula de reformatione, sed eadem Sessione IV. Cardinales monuerunt Nationes, ut suspenderent ad tempus materias

illas, quæ haberent magnas difficultates, & maturam exigent deliberationem; veluti tradunt Abbas Panormitanus in sent. finali. & Regestum Constant. Concilij, in tribus manuscriptorum codicibus. In tali ergo statu promulgatum est prædictum Sessionis IV. decretum, ita ut obedientia Papæ in eo arctaretur ad præcisam extirpationem schismatis, nec adeo concernere posset, nisi Papas dubios, tempore schismatis illius magni existentes. Quomodo ergo Elliesius in fine tertiæ exceptionis præsentis prætereundere potest, dum illud Decretum postea correctum fuit ad modum, quo habetur in Sessione V. cum insertione scilicet clausulæ prius omisse de reformatione, nullam esse factam ejus emendationem quoad substantiam; tametsi in vi hujus clausulæ conetur idem Doctor Parisiensis decretum ejusmodi extendere ad verum & indubitatum Papam, quod tamen, non nisi dubios Papas schismate divisos, ac de Papatu contententes, completi valet sub illa coarctatione, schismatis extirpationem unice respiciente.

ARGUMENTUM III. Schelestrati.

38. Inducitur hic Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus ex hoc vim facere, quod Cardinales & Legati Regis Franciæ protestationem secreto fecerint (antequam venirent ad Sessionem V. in qua decretum IV. Sessionis fuit dicto modo emendatum) se tantum propter scandalum evitandum ad Sessionem ire, non animo consentiendi his, quæ audiverant, in Sessione statui debere: tum quod immutatio decreti in Sessione IV. editi, & ad schismatis extirpationem coarctati, non fuit sufficienter, sed aliquid duntaxat deliberata: tum quod decretum sic immutatum Cardinalis Florentinus noluerit in Sessione quintâ pronuntiare, sed ejus promulgatio facta sit per electum Poznaniensem.

Exceptiones Elliesianæ.

39. Excipitur primò. Protestationem præinsinuatam non posse dici factam fuisse adversus decretum de auctoritate Concilij generalis, cum Legati Franciæ huic sese adjunxerint, quos huic decreto sese opposuisse, omni carere verisimilitudine. Istam ergo protestationem factam fuisse adversus alia quædam, quæ in Sessione V. definienda esse, ferebantur: cum enim Sessio habita fuisset, & decreta emissa, nullam amplius protestationem esse factam adversus ea, imò hæc omnium consensu promulgata fuisse, & ab omnibus, nullo reclamante, probata.

40. Secundo. Quæstionem illam de auctoritate Concilij novam non fuisse, ut indigeret multâ deliberatione, sed jam agitatam, atque definitam fuisse in Concilio Pisano, imò & in hac ipsâ Synodo Constantiensi jam esse motam, uti testis est Petrus de Alliaco. Constare insuper, quod capitula proposita, & decreta in Sess. IV. & V. fuerint inter Nationes primum ventilata, ac de ijs cum Cardinalibus diu disceptatum. Quod verò in actis habe-

fugam missi, cum
ram Rege Romanorum
us agere capissent
III. auctoritates
et asserentes, præter
um offensam contra
offensam auctori de
res Regis Franciæ
endo Nationibus de
publica; à se insinuat
ndum cessionis præ
ndum Concilium, h
remotiora, etiam
ritas. At hæc par
onibus & Regi, om
& sic pro parte
ur. Unde motus
à die 27. scilicet, p
inter Dominos Car
que ibidem eccl
; fuit scilicet, fuit
sily in quatuor man
sum ejusdem Syno
xta quam præced
tenus conformand
elliesij exceptio, ut
exceptione, merito
am indicari, ac h
flent paratos intro
erent capitula, qu
V. fuerant facta
ali. De hoc cano

superioritas
concordia
M

tur, aliquantulum esse disputatum, non ita intelligendum esse, quasi leviter res agitata fuerit, sed sensum esse, quod non propriè sit disputatum, aut altercatum, sed tantùm aliquatenus, sive, quod res ventilata sit sine disputationis æstu. Nec in actis Concilij haberi, quod Cardinalis Florentinus noluerit decreta dicto modo mutata recitare in Sessione, sed tantùm dici, ea fuisse recitata à Cardinali Poznanienti, quam promulgationem omninò suffecisse.

41. Tertiò. Quæ Cardinalium Florentini, Cameracensis & aliorum mens fuerit, & quæ ex causâ Sessiones prorogari voluerint, patèret etiam ex actis Concilij Constantiensis tom. 12. Conciliorum columna 25, tum etiam ex præcælatione ab ipsis emissâ post tertiam Sessionem ibidem columna 1464. Ex quibus monumentis liquèret, eos fuisse protestatos, si Joannes XXIII. vellet in proposito sese abdicandi permanere, se ab ipsius partibus futuros. Si verò secus faceret, se Concilio adhæsurus: atque idcirco petijisse, ut donec de ejus proposito liquèret, Sessiones differrentur. Quas tamen Concilium propter eam intermittere debere non existimasse, & Cardinales pro Bono pacis eis adfuisse: cum quæ cognovissent, Joannem XXIII. de industria moras necere, & Papatu cedere bonâ fide nolle, cum cæteris Episcopis adversus eam consensisse. Itaque nullam fuisse in Synodo altercationem de autoritate Concilij Generalis supra Papam, quam agnovisse omnes; sed tantùm fuisse altercatum de celebratione Sessionum, quas Cardinales nonnulli arbitrabantur, prorogandas esse, donec constaret de Pontificis sententiâ.

42. Quartò. Decretum de autoritate Concilij Generalis supra Papam, etiam ad reformationem Ecclesie in Capite & in membris, unanimi Patrum Concilij consensu factum fuisse; veluti apud omnes extet indubitatum. Sic Gersonem Patres Concilij alloquentem in sermone coram ipsis habito in festo S. Antonij, laudare Concilij Constantiensis Decretum, in quo hæc verba reperiuntur, & ad reformationem Ecclesie in Capite & in membris, itemque in sermone 21. Julij habito impensè laudare idem Decretum ceu saluberrimum, & dignum, quod ubique inscribatur. Quomodo ergo Gerson coram ipsis Concilij Patribus ausus fuisset proloqui de Decreto adhuc controverso?

Refutatio istarum exceptionum.

43. Ipsemet Elliesius in fine præcedentis tertij argumenti noscitur esse fallus, de Capitulis Sessionis IV. fuisse postea altercatum, eorumque correctionem esse factam eo modo, quo habentur in Sessione V. Hinc ergo oritur quæstio, primò, An hæc altercatio, & hinc secuta definitio facta fuerit ea cum deliberatione, quæ tanti momenti negotium deceret?

Secundò, an contra talem immutationem fuerit interposita protestatio Cardinalium, & Legatorum Regis Franciæ, tum antecedenter ad Sessionem, tum in ipsa Sessione, dum Cardinalis Florentinus noluit Decreta sic mutata pronuntiare?

Tertiò, An his non obstantibus, dicere liceat, De-

cretum taliter mutatum, unanimi Patrum Concilij, consensu receptum, atque autoritate Concilij super Papâ ab omnibus agnitam fuisse?

Circa primum lubeat primò audire Concilij Constantiensis Regestum in tribus manuscriptis codicibus, ex quo Schelestratus profert sequentia. Post quartam Sessionem, inquiens, Patres Constantiensis non instituunt de articulis & Decretis controversis examen publicum, neque statuunt, coram ipso Concilio habendum: sed quasi de re parvi momenti ageretur, nominarunt aliquos, qui cum Cardinali Florentino desuper agerent: ubi tamen inter eos aliquantulum disputatum est, deputati quatuor Nationum die 2. Aprilis inter alia multa statuerunt, quod proximâ Sessione omnes articuli & clausule concordatæ per Nationes, in ultima Sessione prætermittendæ expediantur. An non hinc evidenter patet insufficientia deliberationis, quam postulasset tanti momenti negotium?

Secundò. Elliesius equidem in sua secunda exceptione nititur, hanc oppositionem elidere, asserendo, quæstionem istam de autoritate Concilij novam non fuisse, sed jam agitam, atque definitam in Concilio Pisano, imò jam prius motam in ipsâ etiam Synodo Constantiensi. Verùm ex antecedenter dictis constat, Concilium Pisanum ex Parisiensis, aliorumque Universitatum sententiâ, sibi non arrogasse, nec definitæ autoritatem super certo Papâ, sed super duobus de Papatu contendentibus. Imò nequidem super istis deponendis iudicium sibi attribuisse, nisi quatenus probati fuerant schismatici, & præsumptivè heretici, quatenus scilicet articulum fidei de unitate Ecclesie non quidem dogmatizando, sed operando destruxerant. Neque hoc etiam iudicium tanta erat auctoritatis, ut totos Catholicos orbis acquiesceret, pluribus adhuc Provinciis Gregorium & Benedictum à Synodo illâ dejectos sequi pergentibus, virisque doctissimis, inter quos est D. Antoninus, ejus Synodi sententiam impugnantibus. Dum verò in Synodo Constantiensi ante Sessionem IV. mota fuit illa quæstio, Cardinalium, & Regis Franciæ Oratorum studio, Romanorumque Regis auctoritate evictum fuit, ut arrestaretur ad extirpationem schismatis, adeoque ad Papas dubios & incertos, uti patet ex anterioribus.

Hinc proinde pro tertio audiamus denudè Regestum Concilij Constantiensis in tribus manuscriptis codicibus, ex quo Schelestratus pergit sequentia proferre. Cùm nempe Cardinales nullatenus Nationibus consentirent quoad articulos & clausulas Sessione IV. prætermittendas, easque, se invitis, Sessione V. publicandas esse, percepissent, statuerunt primum, non venire ad Sessionem, sicut & quatuor alij Cardinales ad eam venire noluerunt. Ubi autem animadversum est, omnes sine publico scandalo, & periculo dissolutionis Concilij, abesse non posse, statuerunt ad Sessionem venire, præmissâ tamen protestatione secretâ in Camerâ paramentorum Palatii Constantiensis, quod propter scandalum evitandum

randum, ad Sessiones ibant, non animo consentien-
di his, quæ audiverant, in ea status debere. Ean-
dem protestationem fecerunt quoque Legati
Regis Galliarum, qui sese quam strictissimè cum
Cardinalibus conjunxerant. Unde manifesta
jam redditur protestatio illa, de qua procedit
nostrum secundum quaesitum. Pater insuper,
quam incompetenter Eliesius in prima sua præ-
sentis exceptione asseveravit, omnium consensu
promulgata, & ab omnibus, nullo recla-
mante, probata fuisse Sessionis V. Decreta, cum
clausulis præallegatis reformata: siquidem
contra totius sacri Cardinalium Collegij, &
ipsorum Galliarum Legatorum sententiam no-
scentur publicata fuisse Decreta, quæ Adver-
sarij contendunt intelligenda de Superioritate
Concilij, & habenda instar fidei dogmatum.

Quartò. Protestationem ejusmodi elude-
re nititur Eliesius in sua prima & tertìa excep-
tione prætendendo, omni carere verisimilitudi-
ne, tum quòd Legati Franciæ sese opposuerint
Decreto de auctoritate Concilij Generalis supra
Papam: tum quòd Cardinales, præcipuè Florentinus
& Cameracensis, protestati sint, de Joannis
XXIII. partibus deserendis, si nollet permanere in
proposito sese abdicandi Papatu, instando proinde,
& protestando, ut Sessiones differrentur, donec de
ejus proposito liqueret. Verùm ad has excep-
tiones fortius elidendas, sciscitor ex Eliesio: ut-
rum Concilij supra Papam superioritas eo
jam tempore in tantum fuerit propugnata
vel à Clero Gallicano, vel ab ipso Rege Fran-
ciæ, ut hujus Legati non auderent protestari
adversus Decreta, quæ viderentur talem Con-
cilij auctoritatem statuere? Numquid enim
posterioribus etiam temporibus, Raynaldo
ad annum Christi 1541. teste, Meldensis Epi-
scopus in Concilio Florentino, Regis Chri-
stianissimi & Gallorum nomine, supremam
potestatem in uno supposito Papà fuit profes-
sus, detestando illos, qui eam collocantes
in Concilio, scinderent unitatem Catholicam?
Nonquid nomine Christianissimi Regis sa-
crofancto Concilio Lateranensi publicum &
authenticum porrectum est instrumentum,
de eo comprobando, in quo tamen expres-
se extat definitum, Papam esse supra Con-
cilium Generale? Vana igitur est illa Eliesia-
na exceptio ac præsumptio, ac si Legati Fran-
ciæ non ausi fuissent, se adungere protesta-
tioni editæ adversus Decretum Constantien-
sis Concilij Sessionis V. Mirum insuper est,
quòd Eliesius ea, quæ circa Sessionem V. di-
cti Concilij sunt gesta, conetur eludere per
acta Sess. III. quæ ita se habent.

48. Exacerbatis nempe ob Joannis XXIII.
fugam Patrum Constantiensium animis, cun-
cta, quæ pro illo offerebantur, figmentorum
instar habita sunt. Hinc feriã tertiã post Pal-
mas, quæ fuit 26. Martij, celebrata est Sessio
III. cui non interfuere, nisi duo Cardinales, Ca-
meracensis nimirum & Florentinus, reliquis
omnibus aut Schismate constitutis; aut inde-
corum reputantibus, eidem assistere, uti
fidem faciunt acta Viatorina Parisijs asservata.
Statutum fuit in illà Sessione, Concilium Con-
stantiense per recessum Joannis XXIII. dis-

solutum non fuisse, sed nec dissolvi debere
ante extirpationem schismatis, nec ad al-
ium locum sine consensu Concilij transferri
posse, nemini demum sine justa causa ante
finem Concilij discedere licere. Quæ omnia
Petrus de Alliaco Cardinalis Cameracensis,
& Franciscus Zabarella Cardinalis Floren-
tinus non aliã ratione publicari permiserunt,
nisi sub conditione, quòd Joannes XXIII. ea
ratificaret. Ex Regesto Constantiensis Concilij, &
manuscripto codice Capranicensi. Num igitur
Eliesio fas fuit, ex istis actis tertiam Concilij
Constantiensis Sessionem concernentibus,
eludere protestationem à Cardinalibus, non
his duntaxat, sed toto sacro Collegio factam
adversus molimina, quibus Nationes inten-
debant, Sessionis V. Decretum reformare ex
adjectione clausularum, adversus quas prius
in Sess. IV. egerant iidem Cardinales, Fran-
ciæque Legati.

Ad hæc magis firmanda, quindò pergamus
ad recensendã ulteriora Constantiensis
Concilij gesta ex quatuor manuscriptis codici-
bus, unã cum actis Protonotariorum in tribus Ma-
nuscriptis. Præmissã illã scilicet protesta-
tione, Cardinales venerunt ad V. Sessionem, &
inter eos Cardinalis Florentinus, Canonista-
rum sui temporis faciliè princeps, ad quem
tunc spectabat Decretorum publicatio, qui ro-
gatus, ut Decreta legeret, munus illud ex-
qui recusavit. Electus itaque Poznanien-
sis legit Decreta per modum Constitutionum Synoda-
lium, quia Cardinalis Florentinus ea legere no-
luit. Postquam autem Decreta per modum
constitutionum recitasset, idem electus Poz-
nanien-
sis legit alia in materia fidei contra Hæ-
reles V. Vicleffi, Hus, & Hieronymi de Praga.
Quibus ita se habentibus, rursus percontor
ex Eliesio, quo jure dicere potuerit in quarta
sua exceptione, Decretum de auctoritate Concilij
Generalis supra Papam etiam ad reformationem
Ecclesie in Capite & in membris unanimes
Concilij consensu factam fuisse, atque hoc semper a-
pud omnes indubitatum fuisse?

Hinc ergo pro sexto progredimur ad elu-
cidandum tertium quaesitum nostrum, an sci-
licet Eliesius cum veritate dicat, Decretum
de auctoritate Concilij Generalis supra Papam, unanimes
Patrum Concilij consensu factum esse etiam
cum clausula ad reformationem Ecclesie in Capite
& in membris? Ex dictis superius jam extat
probatum, Collegium Cardinalium haud con-
sensisse in illud Decretum, sed unã cum Fran-
ciæ Legatis restituisse, protestando etiam in
contrarium. Refert insuper Rodericus Cala-
guritanus Episcopus in Dialogo de auctoritate
& potestate Pontificis, se audivisse à magnæ
auctoritatis viris, qui Concilio Constantien-
si interfuere, quòd contra Decreta Sessionis
V. reclamaverint complures Prælati & Docto-
res. Id ipsum affirmat Cardinalis Turrecer-
mata lib. 2. de Eccles. cap. 99. quòd plures
scilicet Patres doctissimi Decretis illis non
præstitissent consensum suum. Et quidem
ad perpetuum Cardinalium dissensum pro-
bandum, confert vel maxime, quod refertur
in manuscripto codice Bibliothecæ Regiæ
Christi-

Christianissimi: nempe post recessum Ioannis XXIII. petiisse à Nationibus Cardinales Romanæ Ecclesiæ, ut ipsorum Collegium unum votum cum ipsis haberet in Sessionibus publicis: in quo tamen repulsam passos esse, testatur Spondanus, probaturque ex gestis Concilij ita se habentibus: *In omnibus penè Decretis Concilij factum est, Cardinalibus ita arcto & brevi tempore ostensa fuisse, quæ decernebantur in Nationibus, ut non fuerit in eorum potestate, sufficienter deliberare: unde plures Cardinales conquestos esse de contemptu: & finaliter petiuisse, cum essent in Concilio quatuor Nationes, una Angliæ, in qua non erant viginti Capita, de quibus tres solummodò extiterant Prælati, e contra verò Cardinales essent sexdecim, & alij intersaturi, de quibus plures magni & insignes fuerant Doctores, ut propterea Cardinales ob dignitatem Collegij haberent vocem & auctoritatem tantam, quanta permitteretur Nationi Anglicanæ. Quod tamen fuisse recusatum, & dictum: quod venirent ad suas Nationes, sicque ad eò Collegio Cardinalium nullam in Concilio permissam esse auctoritatem. Quomodò igitur fas est, dicere, illud V. Sessionis Decretum, in qua Cardinalitatis dignitas a deo negligebatur, & quodammodò contemnebatur, cum Cardinalium consensu fuisse sancitum & promulgatum?*

51. Quibus ita se habentibus, pro septimo ponimus ob oculos, quæ Scheletratus ex ætatis manuscriptis Constantiensis Concilij in Bibliotheca Regis Christianissimi asservatis, item & gestis ejusdem Concilij Romæ repertis in quatuor manuscriptis codicibus, in hæc profert verba: *Letis Decretis tanquam prius (ante Sessionem IV. scilicet) apud Nationes deliberatis & conclusis, dicere quidem potuerunt Præsides, quod illorum publicatio placeret majori parti Nationum, non tamen Collegio Cardinalium. Cùm enim Cardinales post fugam Ioannis XXIII. frustra petiissent pro sacro Collegio suffragium à Nationum suffragijs distinctum, separarunt se à Nationibus, earumque Congregationibus interesse noluerunt. Unde factum est, quod Nationes sine Cardinalibus deliberarint, & concluderint; sicque à tertiâ Sessione, usque ad septimam inclusivè, penè in omnibus Decretis Concilij factum est, quod Cardinalibus tam arcto & brevi tempore ostensa sint decreta jam conclusa in Nationibus, ut non fuerit in eorum potestate, sufficienter deliberare, & in magnum contemptum habitus fuerint. Siccine igitur Elliæ, fas tibi fuit, dicere, quod apud omnes semper fuit indubitatum, Decretum de auctoritate Concilij Generalis supra Papam, unanimi Patrum Concilij consensu factum esse?*

52. Sed pro octavo videamus, quomodò Elliæ hoc suum assertum probet argumento hinc petito, quod scilicet Gerson in duplici sermone alloquens Patres Concilij Sessionis V. Decretum impensè laudaverit, neque verò ausus fuisset ita proloqui de Decreto controverso, aut suppositivo? Verum quomodò recepti sint sermones Gersonis habiti in derogationem jurisdictionis Apostolicæ, fidem facit Regestum Actorum

Constantiensium in tribus manuscriptis codicibus. In primis occasione talis sermonis à Ioanne Gersonio die 23. Martij coram Patribus habitus, graviter conquestus est Ioannes XXIII. coram Cardinalibus, aliisque magnis viris ad ipsum Constantiâ Schaffusam ablegatis, quod nempe Gersonius contra Sedis Apostolicæ auctoritatem quædam effutire ausus fuerit, incitando Patres ad falsa & erronea contra Romanum Pontificem concludenda, Atque hæc querela apud Oratores Christianissimi Regis interposita effecit, quod eadem re cum Cardinalibus egerint, ac se cum ijs conjunxerint, Decretisque contra Apostolicæ Sedis auctoritatem edendis obstituerint, & unâ cum Cardinalibus in contrarium protestati fuerint; prout ex Regesto, & manuscriptis Constantiensis Concilij, Romæ asservatis, item ex actis in Bibliotheca Parisiensi sancti Victoris custoditis, item Turrecrematæ lib. 2. de Ecclesia, videre licet. Quos postmodum sermones idem Gersonius coram Patribus Constantiensis Concilij habuit, interpretando Sessionis V. Decreta de superioritate Concilij, inferius dicitur, non eorumque prævaluisse, quin plures ejus temporis Doctores Decreta illa restrinxerint ad tempus schismatis, tacito, & prætermisso impræsentiarum Martino V. Decreta Sessionis V. in illo saltem sensu minime recipiente, & propterea appellationem à Pontifice ad Concilium Universale reprobatæ.

Iam ante Concilium Constantiensis plures Doctores Benedicti XIII. partes locuti sustinuerant, Romanum Pontificem in nullo, etiam schismatis casu, subijci Concilij iudicio. Sed hoc etiam misso, constat ex actis Concilij Pisani, quàm plurimos in Theologiâ Magistros, tam Episcopos, quàm Abbates, & Generales Ordinum, unâ cum potissimis Universitatibus eo tempore tradidisse, Pontificem etiam tempore schismatis viventem deponi non posse, nisi ob crimen hæresis, quam sententiam sequebatur ipsium quoque Pisanum Concilium. Post Synodi Constantiensis V. Sessionis Decreta noscitur ex actis Concilij Petri de Allaco Cardinalis Cameracensis sententiam fuisse, quod equidem Pontifex tempore schismatis pro pace Ecclesiæ obtinendâ, compelli possit à Concilio Generali. Cui sententiæ adhæsit etiam Zabarella Cardinalis Florentinus, ut nollet tamen auctoritatem Concilij, tempore etiam schismatis, extendi ad reformationem Ecclesiæ; velut ostendi potest ex gestis manuscriptis Constantiensis Synodi. Non deerant equidem ex Patribus Constantiensibus, qui resistebant, Concilio Generale Ecclesiæ sentens habere auctoritatem tempore schismatis, non solum ad procurandam unionem, deponendo illos, qui de Papatu contendunt, & ad judicandum de materia fidei, damnando eos, qui contra illam hæreses seminant, sed etiam ad reformandam Ecclesiam circa ea, in quibus tam membra, quàm Caput ipsam reformatione indigent. Verum Cardinalis Turrecremata lib. 2. de Ecclesia cap. 99. verbis hæc obsecris indi-

indicat, Decreta præinsinuata intelligenda esse de solo Constantiensi Concilio tempore schismatis celebrato: neque enim isthæc verba *super præmissis, seu ad ea spectantibus factis, vel faciendis* secundo Decreto adjuncta, aliud insinuant, nisi ut secundum Decretum referatur ad primum de solo schismatis tempore statutum. Posito igitur, Decreta *Sessiois V.* Constantiensis, unanimi Patrum Concilij consensu demonstratum fuit, necdum evincitur, Patres Concilij intendisse, definire & statuere auctoritatem Concilij Generalis super Papa certo, sed super Papis duntaxat dubijs tempore schismatis viventibus, & de Papatu contententibus.

ARGUMENTUM IV.
Schelestrati.

14. Inducitur hic Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus, Concilij Constantiensis in Decretis illis condendis auctoritatem elevare tum ex eo, quod Decreta ejusmodi à Concilio sub unâ duntaxat Joannis XXIII. Obedientiâ sunt condita: tum ex hoc, quod aliter sensisse videantur Patres post tres Obedientias.

Exceptiones Elliesianæ.

15. Excipitur primò, Concilium vim & auctoritatem suam non habuisse ex Obedientijs trium Pontificum, quippe cum Joannes XXIII. fuerit legitimus Pontifex, à quo fuerat Synodus convocata, alios duos non extitisse legitimos, & ideo consensum illorum non fuisse requisitum ad convocationem, aut celebrationem Synodi. Quia porro Joannes XXIII. promiserat astrò cellurum se Pontificatu, potuisse Concilium tum auctoritate suâ, tum vi illius Sessionis agere & decernere. Nec opus fuisse, ut expectaret alias Obedientias. Unde ipsam Joannes *sess. XII.* & postea electum Martinum V. habuisse Concilium Constantiense pro Generali, & quæ ab ipso unius etiam Obedientiæ tempore fuerant Decreta, approbasse.

16. *Secundò.* Quod Patres Constantienses aliter senserint post tres Obedientias, probare tantummodò Schelestratum ex protestatione, quam post *Sessionem XXXVIII.* Cardinales unâ cum Nationibus tribus Italicâ, Hispanicâ, & Gallicanâ, adversus Germanicam condidisse feruntur ante electionem Pontificis. At hoc nullatenus pertinere ad propositum, quippe cum illa tres Nationes conquesta sint, differri electionem Pontificis legitimi, obtinendo proinde, ut Papa eligatur à Collegio Cardinalium, cum deputatis, aut deputandis à Synodo, protestandoque, si quid inde detrimenti Ecclesiæ accidat, se fore innoxios, convenientius proinde esse, quod reformatio postponatur electioni Pontificis. Quæ tamen protestatione non obstante, reformationem non fuisse intermissam, rejectâ electione, donec tandem concordia inita est, eâ conditione, ut fieret Decretum, quo futurus Pontifex obligaretur reformare Ecclesiam in

Capite & Curia Romana, simul cum Concilio & deputatis à Nationibus. Quo Decreto facto, & Capitibus reformationis propositis, electum esse Pontificem Martinum V.

17. *Tertio.* Tantum abesse, ut hæc ostendant, improbatum esse à Synodo Decretum de auctoritate Concilij ad reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris, ut contra hinc ostendatur, Patres in hac opinione semper persistisse. Sed hoc unum fuisse inter eos controversum, an expediret, ante reformationem eligere Pontificem, an verò ejus electio esset postponenda reformationi? Novi tunc autem inter partes convenisse, ut Pontifex eligeretur eâ conditione, ut prius Decreto obligaretur, unâ cum Concilio Ecclesiam in Capite & Curia Romana reformare, nec non articulos reformationis ipsi à Synodo præscriptos observare. Anigitur ex illis probatur, Concilium derogasse ijs, quæ statuerat de auctoritate Concilij ad reformationem Ecclesiæ? An non potius inde ostenditur, Concilium ijs statutis semper adhæsisse.

18. *Quartò.* Unum quidem & alterum verbulum ex illa protestatione & concordia objici à Schelestrato. Quorum prius delimitur ex hisce protestationis verbis: *Licet assertis, sine vestro consensu & ordinatione Concilij, super modo, formâ, loco, tempore, & materiâ ad dictam electionem non posse procedi, obstantibus quibusdam hujus Concilij decretis, quibus tamen nos Hispanica Natio, etiamsi aliâ valida existent, non ligemur.* Unde ait Schelestratus, inferri, decreta prius edita de auctoritate Concilij ad reformationem Ecclesiæ &c. non esse valida.

19. Verum istud momentum, reponit Elliesius, esse omninò leve, cum Nationes non loquantur de decretis concernentibus auctoritatem Concilij ad reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris, sed de decretis, quibus cavebatur, ne Pontifex fieret sine consensu Concilij, & eo modo ac tempore, quo esset referendum ad Concilium. Deinde istud dici tantum nomine Hispanicæ Nationis, quam in gratiam Benedicti XIII. cui favebat, potuisse hæc inserere protestationi. Denique protestationis hujusmodi nullam esse auctoritatem, cum præsertim res in Synodo fuerit postmodum definita, cui definitioni ipsos quoque Hispanos paruisse, concessisseque, ut unâ cum deputatis à Synodo fieret electio Pontificis.

20. *Quintò.* Alterum momentum ex illo instrumento Concordiæ obtendi à Schelestrato, quod ibi Natio Germanica inducatur, hanc reddidisse rationem, cur electio sit postponenda reformationi, quod scilicet Papa electus ligari non possit. At præcitatus Elliesius iterum reponit, non fuisse mentem Synodi, Papam ligari non posse per decreta Concilij, sed induci tantum Germanos hanc rationem afferentes ad procrastinandam ejus electionem, non quod reverâ crederent, Papam ligari non posse decretis Concilij, sed quia timebant, ne ille semel electus reformationem pati, aut facere non posset. Quare priusquam eligeretur, decre.

decretum de reformatione per Concilium faciendâ, emissum esse. Quod in actis authenticis Concilij ita haberi *Sess. XL. Sacrosancta Generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, universalem Ecclesiam representans statuit & decernit, quod futurus Romanus Pontifex per Dei gratiam de proximo assumendus, cum hoc sacro Concilio, vel deputandis per singulas Nationes, debeat reformare Ecclesiam in Capite & in membris, & Curiam Romanam &c.*

Refutatio istarum Exceptionum.

61. **T**epsum confodis Elliesi, dum contendis Joannem XXIII. à quo erat convocata Synodus Constantiensis, fuisse legitimum Pontificem. Hinc enim inferretur, decreta Conciliaria, quæ habuissent ipsum contrarium, non extitisse valida in vi sanctionis Oecumenicæ, quippe destituta carattere per Christum definito, ut scilicet sua & unâ Patris Æterni assistentia, non præsidio esset Concilio, nisi dum Duo, nempe Christi vicarium Nomen gerens Papa, & Patres sub hoc carattere aggregati consentirent in unum. Atqui patet ex proximè antecedentibus, Joannem XXIII. restitisse, & oblototum fuisse adversus illâ tonamina, quæ nonnulli moliebantur contra Apostolicæ Sedis auctoritatem in Papa subjiendo Concilij iudicio. Si ergo Joannes XXIII. fuisset certus, indubitatus, & legitimus Papa, ex ejus dissensu prorsus jam infirmarentur Constantiensis *Sessio V.* decreta, in quantum statuissent auctoritatem Concilij Generalis super Papam etiam ad reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris. Sed hoc misso; progredimur ad Elliesianas exceptiones solidioribus argumentis confutandas.

62. **P**rimò igitur. Quantumvis Concilium Constantiense initio Joannem pro Pontifice habuisset, nunquam tamen asseruit, seu iudicavit, debere ab alijs etiam Obedientijs reputari pro certo & indubitato Papâ, imò sub ipso Constantiensi Concilio Petrus de Alliaco Cardinalis Cameracensis in schedula ex manuscripto Codice Capranicensi in Constantiensi Concilij appendice relatâ & publicatâ expressè concludere, non obstante Concilij Pisani, duos de Papatu contendentes condemnantis, aliumque Pontificem subrogantis, constitutione, per Joannem XXIII. Obedientiam prorsus receptâ, duas tamen Obedientias duorum illorum contendentium, atque Papatum pro tunc etiam prætendentium probabiliter tenere contrarium: sicque in hac opinione diversâ & adversâ veritate non minores esse difficultates *Juris & Facti*, quam ante Concilium Pisani fuerant de justitia duorum contendentium. Quomodo igitur Cardinalis iste ausus fuisset talem proferre sententiam, si Joannes XXIII. pro certo & indubitato Pontifice intrâ Concilium Constantiense ab omnibus fuisset habitus?

63. **A**d hæc si Joannes XXIII. Papatus fuisset certus & indubitatus, quomodo Nuntius Gre-

gorij XII. in valvis monasterij Augustinianorum ejus insignia Pontificia Constantiam appendens, non ab omnibus Concilij Patribus fuisset rejectus, dum tamen ex *Regeſto actorum Constantiensium* constat, plures ex Patribus id rectè factum sustinuisse, reliquis arbitrantibus, id Gregorio ipsi, si personaliter Constantiam venisset, licuisse, motâ solummodo questione de ejus Nuntio? Quomodo eidem Nuntio Gregorij publicum ingressum cum pileo rubeo facere cupienti, atque in plenâ Congregatione id exponenti, non data fuisset repulsa, dum tamen, teste *Regeſto Constantiensi*, prævaluit sententia Cardinalis Cameracensis, aliorumque cum ipso sentientium, ut tanquam Cardinalis posset cum pileo rubeo Constantiam publicè ingredi? Quomodo denique, dum Gregorius XII. se gerens pro Pontifice, juxta acta *Sessiois XIV.* præterire potuisset, ut prius, quam de Pontificatu cederet, à Concilio removeretur Joannes XXIII. præsentia, novaque fieret Concilij convocatio, imò ipsimet Patres in dictâ publicâ Sessione illam Gregorij postulationem admisissent, ejusque Pontificatus petitionem communi consensu acceptare potuissent, si ita fuisset certus Joannes XXIII. Papatus, ut consequenter Gregorij super hoc prætensio abique ullâ dubio tatis ratione pro nullâ fuisset habenda? Haec igitur fundamentum caret præteritâ Cardinalis Cameracensis Petri de Alliaco sententia, quod ultra Joannes XXIII. Papatum, reliquæ dux Gregorij XII. & Benedicti XIII. de Papatu pariter contendentium Obedientia non improbabiler sustinuerint partes suas, sicque adeo in hac triplici Papatus prætensione non fuerint minores *Juris & Facti* difficultates, quam ante Concilium Pisani erant de justitiâ duorum pro Papatu contendentium.

Quo supposito, pro secundo lubens contendendo Elliesio, potuisse Concilium auctoritate suâ agere, & decernere circa Joannem XXIII. Papatum, eò vel maxime, quod iste Papatus à Joanne præsentus, in foro Ecclesiæ perinde habendus esset, ac si re ipsâ non subsisteret, Cujus ratio in anterioribus jam deducta, consulto huc reducitur. Nam ex *Matthæi 16. capite* constat, claves regni cælorum cum Oecumenicâ ligandi & solvendi auctoritate non prius esse à Christo decretas Petro, ejusque adeo successor, quam inciperet esse petra, supra quam ædificaretur Ecclesia. Hæc autem Ecclesiæ ædificatio non subsistit nisi per fidem: unde non potest dici, à Christo conferri Petri successoris auctoritatem Pontificiam, seu clavium Ecclesiæ potestatem, nisi per fidem super ejusdem Domini Nostri verbis fundatam, fuerit ab Ecclesiâ receptus in petram, & fundamentum sui ædificij. Nequit autem stare fides de Papatu alicui ceu Petri successoris per Christum collato, nisi stet evidentia credibilitatis publica, & in facie sanctæ Ecclesiæ comprobata, de legitima ad Petri Cathedram Apostolicam successione. Quia igitur, quando tres sub triplici prætensio Papatu subsistebant Obedientiæ, non erat evidentia creditilitatis ab Ecclesiâ unâ, sed in schisma potius

divisâ, publicè agnita & comprobata, quâ ostenderetur in facie Ecclesiæ, quisnam potiretur legitima in Petri Apostolicâ Cathedrâ successione jure: idcirco Concilium Constantiense omnino tunc poterat circa omnes & singulos illos de Papatu contententes discernere, prout Ecclesiæ sanctæ paci & unioni esset consultum ex abrogatione schismatis & subrogatione novi ac certi Summi Pontificis.

65. Sed ad quid pro tertio contendit Elliesius, non Joannem XXIII. duntaxat, sed postea electum Martinum V. habuisse Concilium Constantiense pro Generali Synodo? Hoc ex antecedentibus equidem jam habetur refutatum, quibus hoc unice adijcere placet, revocando in memoriam, quod jam superius extat probatum, nempe Synodum Constantiensem, si in Sessione V. fecisset Decretum Concilij super Papam quoque certum superioritatis definitivum, ex tunc posuisset se in statu contrario erga characterem Concilij quâ Oecumenici Formaliter constitutum: quippe cum hic substituit ex nomine Christi immediatè erga hunc vicario, eo ipso autem, quod Sessionis V. Constantiensis Congregatio sanxisset superioritatem Concilij etiam *cephali* super Papâ certo, ea tunc vicario Christi immediato Papâ proprio characteri superposuisset characterem Christi immediatiorem, sicque adeo illum, qui est in Papa Christi immediatè vicarius character, sustulisset è medio: nec adeo stare potuisset Synodus in statuta Concilij etiam materialiter ac dispositivè Oecumenici. Ne ergo Synodus Constantiensis Generalitate etiam materialiter excidat, dicendum prorsus est, Decreta Sessionis V. statuere Concilij auctoritatem non super certo & indubitato Pontifice, sed super dubijs duntaxat, & in schisma divisilis Papis.

66. Sed videamus pro quarto. Quam ineptè Elliesius arguat Scheletratum ineptiæ, probantem, Constantienses post tres Obedientias inter se unitas longè aliter sensisse de potestate Concilij ad Ecclesiæ & in Capite & in Membris reformationem faciendam. Hujus namque probationis fundamentum desumit ille Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus ex Gestis Constantiensis Concilij, in quibus refertur, quod post trium Obedientiarum unionem, magna animorum contentio exorta fuerit de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris: Natione Germanicâ & Rege Romanorum volentibus cam fieri ante electionem unius veri & indubitati Pontificis; reliquis verò Nationibus cum sacro Cardinalium Collegio volentibus, fieri post electionem ejusdem. In quâ contraversione cessit tandem Natio Germanica, præbens consensum de eligendo ante reformationem, dummodò à Concilio expediretur *assensuatio & cautio per decretum irritans*, quod post electionem Papæ fieret reformatio ante coronationem Papæ, & administrationem aliquam. Cum proinde ad hanc Nationis Germanicæ petitionem diversæ formæ decreti factæ fuissent, eis finaliter responsum fuit, quod *Papâ electus ligari non potest*. Numquid ergo hinc evincitur, longè aliam tunc fuisse sententiam Pa-

trum Constantiensium de auctoritate veri & indubitati Pontificis, quam ex decretis Sessionis V. conentur Adversarij obtrudere Orbi Catholico?

67. Quinto. Quibus ita se habentibus, facile evanescunt, quæ Elliesius in sua tertiâ & quartâ exceptione reposuit, firmumque adeo stat argumentum, quod præ tactus Schelestratus prolequitur in hæc verba. Si Concilium, inquit, seorsum sumptum, sit supra unicum & legitimum Pontificem, ac de legitimo Pontifice intelligenda sint Sessionis V. superius allata Decreta, uti contendunt Adversarij cur, quælo, Concilium Constantiense hæc decreta in præsentem locum habere noluit? Cur non renovabat, Pontificem obedire debere Concilij decretis, adeo, ut, qui obedire contempserit, debite puniatur? Cur his fundamentis innixum, non judicabat electionem Pontificis in casu contumaciæ irritandam? Nihil hoc ut tentavit Concilium, quia aliena fuerunt à mente Patrum Constantiensium: unde responsum est, *Papâ electus ligari non potest*. Quando decreta Sessionis V. ab una Obedientia fuerunt edita, tres erant de Papatu contententes, & illa ad liberius obtinendam unionem, statuta sunt: quando verò agebatur post Sessionem XXXVII. de decreto irritante, sermo erat de unico & indubitato Pontifice deinceps eligendo, quem etiam ante coronationem ligari non posse, responsum est. Memoria scilicet repetebant Patres Constantiensis Concilij illud Antiquorum effatum, quod, qui summam potestatem ligandi & solvendi à Christo Domino acceperat in Petro, ita alios judicet, ut de illo nemo mortalium sententiam ferat, ideoque *Papâ electus ligari non possit*.

68. Nec pro sexto jam potest intento nostro officere Sessionis XL. Constantiensis Concilij decretum, ab Elliesio in fine quintæ exceptionis sue relatum. De ipsissimo namque isthoc decreto fatetur Ellicij consors Maymbourgus tract. suo histor. quod per id Papam non fuerit eo modo ligatus, quo Germani proposuerant. Quod Maymbourgi effatum patet ex ipsis etiam decreti verbis, cum in eo non reperitur pœna depositionis, quam futuro Pontifici Ecclesiam in Capite & in membris reformare decretauti, Natio Germanica imponi volebat. Cur autem hæc in parte Patres Constantiensis Concilij satisfacere detreabant Nationi Germanicæ, juxta secundum decretum Sessionis V. reiterando statutam Conciliorum super Papâ potestatem *coactivam*, si istud decretum reverà extendisset se ad verum etiam & indubitatum Papam? Nonne hinc evincitur, Sessionis V. decretum, ipsorum etiam Patrum Constantiensium judicio, ita fuisse coarctatum ad Pontifices dubios, tunc de Papatu contententes, ut locum non haberet in præsentem, quando agebatur de unico vero & indubitato Papâ? Quare præactum Sess. XL. decretum ita sanxit reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris à futuro legitimo Papa faciendam, antequam hoc dissolveretur Concilium: ut non nisi quoad vim *directivam*, nullatenus verò quoad vim *coactivam* concre-

H h h

necet

neret Pontificem postea eligendum: sicque adeo verificaretur, Papam etiam electum ligari non posse, nisi ex altioribus in fide radicatis principijs, decreta quoque Conciliaria concomitantibus; uti alibi demonstratum fuit.

ARGUMENTUM V. Schelestrati.

69. Inducitur hic Vaticanæ Bibliothecæ Præfatus, asseruisse, quod Sessionis V. imò & IV. decreta Constantiensia non sint approbata à Martino V. vel etiam ad tempus schismatis duntaxat confecta.

Exceptiones Eliesianæ.

70. Excipitur. Approbatum esse à Romanis Pontificibus Sessionis IV. & V. decretum, dubitari non posse, quin de omnibus quoque actis Concilij dubitetur.

Nam primò Joannem XXIII. uti habetur Sessione XII. Concilij, declarasse, atque professum fuisse: *Synodum Constantiensem esse legitimam Concilij Pisani continuationem, atque errare non posse, propterea que ejus ordinationi, declarationi, & determinationi omnibus in rebus se stare, promittereque, se nunquam aliquo temporis processu contrarium.*

71. Secundò. Martinum V. Summum Pontificem electum, & omnium consensu tanquam legitimum probatum, non semel approbasse decreta Constantiensis Concilij, etiam sub unâ Obedientiâ facta. Inprimis enim Sessione XLII. vocare Concilium Constantiense Generale Concilium, approbareque Sessione XLIV. depositionem Joannis XXIII. ab eadem Synodo factam. Insuper confirmare decretum Concilij, quo jubetur futurus Pontifex indicere Concilium Generale, atque ad hujus Decreti executionem, distâ Sessione XLIV. futuri Concilij Generalis locum, Papiensem civitatem designare his verbis: *Cupientes ac volentes decreto hujus Generalis Concilij satisfacere, inter alia disponentes, quod omnino Generalia Concilia celebrentur &c.*

72. Tertio. Eundem Martinum V. Sess. XLV. fuisse protestatum: *Omnia & singula determinata & conclusa, & decreta in materijs fidei per præsens Concilium Conciliariter tenere, & inviolabiliter observare, & nunquam contraire quoquo modo, ipsaque Conciliariter facta approbare, ratificare, & non aliter, nec alio modo.* At verò haud ambigendum esse, quin inter ea, quæ Conciliariter facta sunt, collocari debeant Sessionis IV. & V. decreta, utpote quæ Nationaliter primùm expensa, postmodùm definita sunt in Synodo, non aliter, ac si ad fidem pertinerent. Hoc proinde esse, quod Martinus appellat Conciliariter factum, dum scilicet quidpiam in Nationibus singulis primitus examinatum atque discussum, postea in Synodo Generali omnium consensu definitum est: cum e contra Conciliariter facta dici nequeant, quæ apud Nationes tantùm deliberata atque conclusa, non autem ab universâ Synodo fuere probata: cujusmodi fuerunt tum Nationis Gallicanæ conclusio de Annatis non solvendis, tum propositio de damnando libro

Joannis Falkenberg, & alia similia, quæ universa Synodi sententiâ non sunt confirmata.

Refutatio istarum Exceptionum.

Exceptionis tuæ Eliesii fundamentum primarium, quo prætendis, de omnibus Concilij actis dubitari posse, si de Sessionis IV. & V. decreto, esse à Romanis Pontificibus approbatum, dubitetur, ruit ex apertis verbis Bullæ Martini V. confirmatorię Concilij Constantiensis. Nam ex antecedenter dictis constat, hanc Bullam non extendi, nisi ad ea, quæ contra errores Joannis Wiclef & Hus, ac Hieronymi de Praga, à Joanne XXIII. in Concilio Romano ejus Pontificatus anno III. fuerant decreta, nec non ad duas constitutiones ejusdem Joannis XXIII. atque ad statuta Constantiensis Concilij circa propositiones Wiclef, & Hus, ac circa errorem Bohemorum de communione sub duplici specie. Hæc igitur fidei decreta intra Concilium Constantiense sancita, indubitanter obtinent Sedis Apostolicæ confirmationem, non verò reliqua Sessionis IV. & V. acta, ut tenor diplomatis Apostolici evidenter docet.

Hinc igitur primò nullius valoris est exceptio ex hoc petita, quod Joannes XXIII. Sessione XII. profitendo, *Synodum Constantiensem esse legitimam Concilij Pisani continuationem, exinde promiserit, se stare ejus ordinationi, declarationi, & determinationi &c.* Tantum enim abest, quod Synodus Constantiensis ex hac Joannis XXIII. declaratione obtinuerit confirmationis Apostolicæ firmitatem, in quantum indubitata veritate certitudo est, quod Joannes id proferendo, non habuerit certum & indubitatum auctoritatis Apostolicæ characterem. Et ideo rectè professus est, se obstrictum stare ordinationibus & determinationibus Concilij etiam in decretis Sess. IV. & V. factis, dum adversus ipsum, cum Papam dubium, integra subsistebat Synodi quoque acephali, ex Episcopaliibus characteribus coadunata auctoritas, ad ipsum etiam deponendum; uti alias probatum fuit.

Sed quid pro secundo energiæ est in exceptione Eliesiana exinde desumptâ, quod Martinus V. Summus Pontifex electus, & omnium consensu tanquam legitimus approbatus, Sessione XLII. Concilium Constantiense vocaverit *Synodum Generalem*? Numquid post tres obedientias prius divisas, & jam inter se unitas, dum Patrum decretis accessit character Apostolicus indubitatus, ejusque consensus auctorizativus, Constantiensis Concilio supervenit non tantùm materialis, sed etiam formalis generalitas Oecumenicæ Synodi constitutiva? Numquid decreta fidei sub unâ obedientiâ prius facta, sed à reliquis quoque obedientijs inter se unitis postmodùm recepta, & tandem à Martino V. legitimo Pontifice confirmata, exinde poteriebantur formali character Oecumenici Concilij? Numquid proinde Martinus V. Joannis XXIII. depositionem à Concilio factam approbans, ita firmabat Synodi adhuc acephalæ erga Papas dubios auctoritatem, ut propter

Exceptiones Elliesianæ.

reâ fas sit, talem potestatem in Concilio *ap-
phalo* extendere etiam ad certum & indubi-
tatum Pontificem? Nihil profectò ponderis
hinc recipit Elliesiana exceptio, quâ contendi-
dit, *Sess. IV. & V. Constantiensis* decreta firmâ-
sse Concilij auctoritatem super certo & indubi-
tato Papâ. Nec majoris valoris est mo-
mentum, ex eo desumptum, quòd idem Mar-
tinus V. volens decreto Generalis Concilij
Constantiensis satisfacere, quatenus statuit
Generalia Concilia omninò celebranda esse,
futuri Generalis Concilij locum, Papiensem
civitatem designavit: ex hoc enim plus non
evincitur, nisi quòd ille Pontifex lubens sit
amplexus ejus decreti vim *directivam*, absque
eo, quòd hæc juncta esset vi *coactiva*.

76. *Tertio*. Quam Elliesius ex *Sessione XLV.*
Constantiensi adfert Martini V. protestatio-
nem de observandis & approbandis, *que in
materijs fidei per Concilium Constantiense concil-
liariter facta fuerunt*: evidenter concluditur ex
verbis ejusdem protestationis, hanc coarctari
ad decreta materiam fidei concernentia,
qualia non esse præacta *Sessionis IV. & V.* de-
creta, patet ex subsequentiis. Et hinc
ruit tota Elliesij consequentia prætenden-
tis, ea decreta *Nationaliter* expensa, & postmo-
dum in Synodo definita, esse *Conciliariter* fa-
cta: quantumvis enim hoc verum esset (cu-
jus tamen contrarium *in anterioribus* est proba-
tum) nullatenus contineri possent sub illa
Martini V. protestatione, utpote coarctata ad
decreta in materijs fidei *Conciliariter* sancita:
cujus tenoris haudquaquam esse præalle-
gata *IV. & V. Sessionis* ne ipse quidem Elliesius
audet simpliciter affirmare.

ARGUMENTUM VI. Schelestrati.

77. Inducitur hic Vaticanæ Bibliothecæ Præfe-
ctas adversus sæpe dicta *IV. & V. Sessionis*
decreta opposuisse, Martinum V. ea tantum
approbasse Concilij decreta, quæ ad materiam
fidei pertinebant: ijs autem verbis compre-
hendendi non posse decreta de auctoritate Con-
cilij supra Papam, quia scilicet ea nomine
tantum Constitutionum appellantur *Sess. V.*
cùm ea, quæ spectant ad Bohemorum, & Hus-
situm negotium, eadem Sessione dicantur,
esse *super materiâ fidei*. Hinc intelligi, quòd
isthoc nomine ea tantum decreta compre-
hendantur, quæ hæreticos spectant: unde in
duobus Manuscriptis Bibliothecæ Vaticanæ,
singulis Sessionibus, ubi agitur de Wicleffitis
& Bohemis, præfigitur titulus iste *in materia
fidei, vel in causâ fidei*: cæteris verò Sessionibus
non præfigitur talis titulus. Tria proinde
materiæ genera in Constantiensi Conci-
lio agitata distingui solere, unum *materiæ fidei*,
secundum *unionis*, tertium *materiæ reforma-
tionis*. Per *primum* intelligi id, quod fiebat
contra hæreticos: per *secundum*, quod fiebat
contra tres contententes de Papatu, & pro-
trium Obedientiarum unione, ac electione
veri & indubitati Pontificis: per *tertium*, quod
fiebat pro reformandâ Ecclesiâ in Capite & in
membris.

78. *Excipitur primò*. Inter ea, quæ spectabant
unionem & reformationem, esse nonnulla,
quæ non solum ad disciplinam, sed etiam
ad fidem pertinent. Talem autem esse hanc
definitionem, quòd *Concilium Generale sit uni-
versam Ecclesiam representans &c.* Quis enim
neget, ad fidem pertinere, quòd Concilium
Generale universam repræsentet Ecclesiam,
quòdque errare non possit? Quæ cum *IV.
& V. Sessionum* Synodi Constantiensis de-
cretis contineantur, quis eas ad fidem pertine-
re neget? Manifestè istud patere ex eo, quòd
hujusmodi decreto non tantum de negotio
aliquo disponatur, aut ad tempus aliquod ca-
veatur, sed dogma condatur, atque decerna-
tur, quod perpetuò idem est, nec mutari po-
test. Quamvis enim res disciplinæ & econo-
miæ variari possit, quod tamen est circa hoc,
quod est dogmatis, mutationem non habere.
Sic verbi gratiâ usum Calicis concedere, vel in-
terdicere laicis, rem esse disciplinæ, at dog-
matis esse, quòd non sit de necessitate salutis,
Calicem sumere. Hoc ergo cùm definit Syn-
odus Constantiensis, cenleri de fide aliquid
definire. Ita pariter cùm ad dogma perti-
neat dicere & credere, utrum Concilium Ec-
clesiam universam repræsentet, nec ne; ut-
rum errare possit, nec ne; utrum ei omnes,
atque etiam Romani Pontifices parere tene-
antur, tum *in fide*, tum *in reformatione Ecclesiæ
in Capite & in membris*: idcirco cùm hæc de-
finit Synodus aliqua Generalis, non posse ejus
decreta ad fidem non pertinere. Et quem-
admodum ad fidem pertinent decreta Con-
cilij in Hussitas, quibus Romani Pontificis &
Ecclesiæ Romanæ supra alias prærogativa de-
cernitur, ita ad fidem pertinere debere decre-
ta, quibus universæ Ecclesiæ & Concilij Ge-
neralis supra Romanam Ecclesiam præroga-
tiva stabilitur.

79. *Secundò*. Hoc ipsissimum firmari ex Bul-
lâ Martini V. adversus errores Wicleffi, &
Concilij Constantiensis definitionibus, quate-
nus ibidem jubetur, interrogare suspectos
hæreticos, utrum credant & teneant, quòd quod-
libet Concilium generale, & etiam Constantiense,
universam Ecclesiam repræsentet. In quo haberi
respectum ad decretum *Sessionis IV. & V.* Item
dum ibidem jubentur interrogari: *Utrum cre-
dant illud, quod Concilium Constantiense univer-
salem Ecclesiam representans approbavit, & appro-
bat in favorem fidei, & ad salutem animarum, esse
ab universis fidelibus approbandum & tenendum,
& quod condemnavit & condemnat, esse fidei & bo-
nis moribus contrarium, hoc ab ipsis esse tenendum
pro condemnato & approbato?* Illos igitur, qui
decreta Concilij Constantiensis de auctori-
tate Synodi generalis supra Papam impugnant,
non posse huic interrogationi respondere, quin
vel opinionem suam abjurent, approbando
universa Concilij decreta, vel Martinum V.
temeritatis, erroris, & impudentiæ arguant,
utpote qui ea probare voluerit, quæ impro-
bari, oportuisset. Uno verbo Martinum V.
universæ Concilij Constantiensis acta & de-
creta,

creta, probare *Conciliariter* facta, jubendo scilicet ea omnia, quæ à Concilio ad fidem & salutem animarum spectantia definita sunt, approbari, & quæ ab eo damnata sunt, damnari. Nusquam excipere *Sessio IV. & V.* decreta: quæ ergo auctoritate, quæ fronte velle Adversarios ea esse excepta?

80. *Tertid.* Aliud porro contineri in eadem Bullâ, ex quo constet, Martinum Concilij Constantiensis decretis de auctoritate Concilij Generalis prorsus assensisse. Nam ad articulum *XLI.* errorum Wicleffi, qui est hujusmodi: *Non est de necessitate salutis credere, Romanâ Ecclesiâ esse supremam inter alias Ecclesias:* hæc habere Pontificem ad mentem Concilij Constantiensis: *Error est, si per Romanam Ecclesiam intelligat Universalem Ecclesiam, aut Concilium Generale, aut pro quanto negaret Primum Romani Pontificis, super alias Ecclesias particulares.* Ex quâ proinde observatione satis intelligi, Martinum existimasse, Universalem Ecclesiam, & Concilium Generale majorem habere auctoritatem: Romanum verò Pontificem habere Primum in Ecclesiâ super alias Ecclesias particulares, non autem potestatem Ecclesiâ Universâ, & Concilio Generali superiorem. Manere igitur, quod decreta *Sessio IV. & V. de auctoritate Concilij supra Papam* fuerint probata à Pontifice Martino V.

81. *Quartid.* igitur. Quando Schelestratus ait, hæc decreta *Constitutionum nomine in Concilio indigitari;* non impedire, quò minus ad fidem spectent, cum Constitutiones Synodales continent fidei decreta. Quod autem ea, quæ errores hæreticorum spectant, vulgò appellantur materia fidei, factum esse ex communi loquendi more, quo solent ejusmodi controversiæ specialiter nomine fidei indigitari: quamvis & alia sint, de quibus cum hæreticis nulla intervenit lis, quæ non minùs ad fidem pertineant. Sic in Concilio Tridentino, licet decreta & Canones contra hæreticos editi, specialiter appellantur decreta, de fide nihilominùs multa esse in *Capitulis de reformatione*, non minùs pertinentia ad fidem, quam quæ continentur in Canonibus.

Refutatio istarum Exceptionum,

82. *Primid.* Si constitutiones de Reformatione in Concilio Oecumenico editæ, recensendæ sint inter decreta fidei: sciscitor ex Eliesio; *An non igitur constitutiones & leges morum ab Oecumenica Tridentina Synodo sanctæ, perinde computandæ sint inter fidei decreta?* Si hoc affirmet, rursus percontor; *An igitur Gallia, constitutiones reformationis in sacrosancto Tridentino Concilio Conciliariter factas non recipiendo, coargui possit contrarietatis fidei decretis oppositæ?* Ne hanc gravissimam calumniam Christianissimo Regno imputemus, oportet indagare naturam decretorum fidei, unâ & constitutionum moralium. In his igitur ita discerni debet tum id, quod est *formale*, importans honestatis moralis formalitatem in ipsis fidei principiis radicatum & contentam, ut hæc formalitas importet necessitatem specificam

tionis in ordine ad salutem, ipsique fidei adversetur, impugnare velle honestatis ejusmodi moralitatem, in fidei principiis fundatam. Tum distingui insuper debet, quod in constitutionibus moralibus est *materiale*, importans actum individuum variis circumstantiis particularibus vestitum, & ex motivo honestatis moralis, taliter à Concilio seu Papa præceptum, ut in vi hujusmodi, licet humani præcepti superinduat necessitatem etiam exercitij. Quæ tamen legis humanæ seu Synodalis quoad exercitium obligatio, ut suam sortiatur effectum, prærequirit tum debitam promulgationem, secundum plures Doctores in singulis provinciis faciendam, tum secundum quosdam, singulorum seu Regnorum, seu Provinciarum de utilitate, & suo statui congruâ conformitate, consulere ex rationabili Legislatoris voluntate adhuc valentium, prudentem acceptationem. Sub quibus adeò circumstantiis ita primùm inducitur constitutio Synodalis Pontificiæ quoad exercitium obligatio & necessitas, ut hæc sit forma *substantivæ* constitutiva Legis humanæ quæ obligatoria. Constitat igitur ex his fundamentis; Synodalia morum decreta, si attendantur quoad formalitatem honestatis moralis in fide radicatum, ut sic reduci quidem posse ad ipsam fidem, siquæ adeò, quoad specificationem ex ejusdem formalis motivo desumptæ necessitatem intrinsecam, rectè dici, pertinere ad materiam fidei: attamen si eadem morum decreta Conciliaria spectentur secundum id, quod in ipsis est *materiale*, nempe secundum actum individualibus ex prudentia ponderandis, & circumspectè ad cuiusque Nationis mores conformandis circumstantiis vestitum, ut sic minime esse materiam fidei, sed virtutis prudentiæ, nec adeò sub tali respectu reputari posse inter decreta fidei, sed inter constitutiones morales.

Hinc secundò advertendum est, à Schelestrato prudenter distingui tria materiarum genera, quæ in Constantiensi Concilio agitantur; unum scilicet *materia fidei*, per Divinum Verbum seu traditum, seu scriptum revelatæ; alterum *materia unionis*, quæ licet ponderanda fuerit ex principio fidei, unum Ecclesiæ Caput visibile efflagantis, siquæ Patres in unam Synodum coadunatos, firmitè obligantis ad extirpandum schisma, prudenterque statuenda media, quibus ea unitas restauraretur, eo ipso tamen, quod horum mediorem sanctio *originativè* respiceret equidem fidei principia, sed resolutio & conclusio ex ijs faciendæ, ordinari deberet peccatum virtutem prudentiæ, non in generalibus principiis Divinitus revelatis subsistentis, sed ad statuta particularibus circumstantiis circumspectè ponderandis vestita progredientis: idcirco horum materia non est fidei. Atque sic proportionaliter differendum est de tertio genere materiarum in Constantiensi Synodo sancitarum, scilicet de *materia reformationis*.

Quibus præsuppositis, haud difficulter prima Eliesij exceptio eliditur per exemplum ab ipsomet hic propositum. Ait enim, *ipsum*

Calicis

Calicis concedere, vel interdiceret Laicis, rem esse disciplinam, at dogmatis esse, non esse de necessitate salutis, sumere Calicem. Quod utrumque omnino concedimus, Ellicius quoque revocamus ad principium ab ipso merito positum, quod nempe perpetuo ider nec mutari possit, quod est dogmatis, licet disciplina possint variari. Constat autem in antiqua Ecclesia Laicis fuisse potestatem sumendi quoque calicem Sanguinis Christi, quod tamen variatum est à Gelasio I. propter Manichæos, sub unius speciei, nempe Corporis Christi hæresin suam contegere solitos. Atque hoc ipsissimum Gelasij statutum ob varias rationes religiosas denovo mutatum est ab Ecclesia, prohibente Laicis usum sacri Calicis. Hoc igitur statutum in Concilio etiam Constantiensi contra Bohemos renovatum, non est dogmatis, sicque adeo præter sanctiones dogmaticas in Concilio etiam Constantiensi locus fuit alteri generi constitutionum Synodaliu, quod ut sic non esset dogmatis, sed disciplinæ, licet radicaretur in fidei principijs, attamen per prudentiæ circumspeditionem ad varias individuales circumstantias applicatum, spectaret ut sic ad prudentiæ, non autem fidei materiam.

Quo sic constituto, pro tertio ulterius progredior ad dictam Ellicianam primam exceptionem discutendam. Haud enim abnuo, esse de fide, quod Concilium Oecumenicum sit representans universam Ecclesiam, Sed mox oritur quæstio, an non æquè de fide sit, quod universalis Ecclesia in Concilio Oecumenico representata, ex hujus membris Hierarchicis, quæ in Nomine Christi codunatis coalescens, importare debeat etiam Caput, sub ejus, seu vicario Christi caractere, juxta id. capit. Matth. convocari, & consiliter debeat? Dum iterum de fide est, Ecclesiam in Oecumenica Synodo representatam errare non posse, iterum scilicet, an non æquè de fide sit, quod juxta citatum sacrum Evangelicum textum, ista in dogmatibus fidei decidendis infallibilitas pendeat ex consensu Duorum, quos idem sacer contextus indicat, esse Christi nomen vicarium in terris visibile, adeoque Papam seu Caput Ecclesiæ hoc caractere insignitum, unà cum Ecclesiæ Corpore hierarchico, ex Prælati Ecclesiasticis eo Christi nomine coadunatis coalescente? Quo rursus ita se habente, omnino concedo, quod Concilio Oecumenico ex Capite, & hierarchicis Ecclesiæ membris indivisibiliter subsistenti, sit potestas immediatè à Deo tum ligandi & solvendi, tum fidei dogmata sub consummata infallibilitate stabiendi, sicque adeo dogmatibus fidei per tale Concilium definitis, nec non Decretis moralibus, quoad honestatis moralis in fide radicata specificationem, debeat ipse quoque Papa ex fide, & Religionis specificativo motivo parere. Sed procul adhuc abest, quod Papa hinc concludatur dogmaticis, imò & moralibus Concilij sanctionibus, nisi ex altiori fidei & Religionis principio, non autem ex præcisa ligandi & solvendi vel suâ, vel Concilij auctoritate subesse, tametsi quoad vim directivam, ipsis etiam Synodalibus constitu-

tionibus ad individuantes circumstantias contractis, atque ut sic ad prudentiam, non ad fidem spectantibus, ex vi Legis Eternæ eisdem sese insinuantis, ipsemet Summus quoque Pontifex teneatur se conformare. Sic sic adeo distinguere semper oportet inter fidei & prudentiæ legislativæ materias.

Quartò. Dum Martinus V. jubet interrogari suspectos hæreseos, utrum credant & teneant, quodlibet Generale Concilium, etiam Constantiense, universam representare Ecclesiam? In quo, ait Ellicius, respici ad Decreta Sess. IV. & V. Exinde sumo occasionem percontandi; An sermo ibi sit de Concilio Constantiensi considerato sub illo statu & tempore, in quo erat, dum Sessionis V. Decreta de Concilij auctoritate considerantur? Rursus, an Concilium Constantiense pro eo statu insigniebatur Christi vicario caractere? Et, an iste caractere pro tunc extiterit penes Joannem XXIII? Si Ellicius, uti aliàs contendit, hoc asserere nitatur, dum ex anterioribus perceptum habetur, Joannem XXIII. contraxisse illi per Gersonium primitus asserat, & post ipsius fugam in Concilio motæ Concilij super Papam auctoritati: manifestè hinc evincetur, pro eo statu Synodis Constantiensi Papam ab Ellicio legitimum appellatum Sessionis V. Decretis non tantum non impertivisse suum Christi vicarium caractere, sed positivè illis restituisse, adeoque Decreta illa pro tunc fuisse destituta caractere Concilij Oecumenici, nec adeo universam Ecclesiam non ex solo corpore hierarchico, sed etiam ex Capite vices Christi in terris visibiliter gerente consistentem, representasse. Quando igitur verificari potest, Concilium Constantiense respectu IV. & V. Sessionum, & ibi sancitorum Decretorum representasse universam Ecclesiam, nisi quando, & in quantum Martinus V. suo auctoritativo consensu & approbatione eisdem impertivisse suum Christi vicarium caractere? At Martinus V. in sua Bulla Concilij Constantiensis confirmatoriâ apercè dicit, se non confirmare seu approbare ultra sanctiones in Concilio Romano, & aliàs in duabus constitutionibus à Joanne XXIII. editas, nisi illa Concilij Constantiensis Decreta, & sententias, quæ sunt condemnatoria & reprobatoria errorum VVicleffi, Husli, Hieronymi de Praga & Bohemorum. Illa igitur Bulla Martini V. Sessionum Constantiensium etiam IV. & V. Decretis, quatenus concernunt illos errores ibi damnatos, adjecit equidem suum Christi vicarium caractere, sicque in ordine ad ejusmodi Decreta constituit Concilium Constantiense in statu Synodi completè & formaliter Oecumenicæ, non verò in ordine ad Decreta auctoritatem Synodi Generalis supra Papam legitimum sancientia, & ultratempus schismatis non tam re ipsâ, quàm pec Adversariorum machinationes protensa, maxime cum ex littera Decretorum Sessionis IV. constet, ea fuisse coarctata ad extirpationem schismatis: Decreta verò Sessionis V. non nisi sub prævia Cardinalium, & Regis Galliæ Orationum protestatione, nec adeo Conciliariter edita fuisse, ex ipsis Synodi Constantiensis gestis & actis

26.

actis sit perspicuum. Iuxta quam proinde restrictionem Bullæ Martini V. non aliorum Concilij Constantiensis Decretorum, nisi quatenus Wicleffi, &c. errores contingunt, approbatoria & confirmatoria, prorsus subsistit illa respectu hæreticis proponenda interrogatio; *Verum credant illud, quod Concilium Constantiense universalem Ecclesiam representans approbavit in favorem fidei, & ad salutem animarum: & quod istud ab universis fidelibus sit approbandum & tenendum, sitque ab ipsæ hæreticis ad veram fidem conversis pro condemnato & approbato tenendum, quod Constantiensis Synodus generalis (per auctoritativum Martini V. accessum formaliter & completè Oecumenica) condemnavit, & condemnat, esse fidei ac bonis moribus contrarium?*

87. Sed quid pro quinto enittitur Ellielius in sua tertia exceptione evincere ex hoc, quod quadragesimus primus Wicleffi error, quo dicebatur; non esse de necessitate salutis, credere Romanam Ecclesiam esse supremam inter alias Ecclesias; sit à Pontifice ad mentem Concilij Constantiensis hunc in modum castigatus, ac emendatus; quod scilicet error sit, si per Romanam Ecclesiam intelligatur universalis Ecclesia, aut Concilium Generale, sive quatenus sub ijs verbis negaretur Primatus Romani Pontificis super alias Ecclesias particulares? An non advertis Ellielii, juxta illa Pontificis verba, sub Romana Ecclesia intelligi posse universalem Ecclesiam? Quomodo autem universalis Ecclesia denominari posset Romana, nisi ex denominatione Capitis? Quæ verò intelligi queat universalis Ecclesia, nisi quatenus unâ cum corpore importat etiam Caput? An non hinc evincitur, Concilium Generale universalem Ecclesiam representans (quod, ait Pontifex, per Romanam Ecclesiam posse intelligi) non debere ex præcis Ecclesiæ membris hierarchicis, sed unâ & Capite, vicarium Christi nomen, Concilij quæ Oecumenici formaliter constitutum præferente subsistere? Anne igitur fas est dicere, quod universalis Ecclesia, Romana dicta, potuerit à Concilio Constantiensi fuisse representata pro eo statu Sessionum IV. & V. dum carebat Capite certo & indubitato, vel etiam, si Joannes XXIII. fuisset legitimus Pontifex, dum positivè fuerat contrarius Decretis auctoritatem Synodi Generalis super Papam lancie molientibus? Profectò in illo IV. & V. Sessionis statu, dum nullus extiterat verus & certus Papa, suam Concilio auctoritatem Christi vicariam ingrens, non poterat Concilium pro tunc *acephalum*, venire nomine universalis Ecclesiæ, sed erat quædam collectio ex Ecclesijs duntaxat particularibus, sive harum Capitibus, nempe Episcopis coadunata. Quia proinde error VVicleffianus esset, negare Primatum Romani Pontificis super alias Ecclesias particulares; consequens hinc est, Primatum Romani Pontificis super quasvis Ecclesias particulares protensum supereminere ipsi quoque Synodo *acephala*, quantumvis Generali, qualis fuerat Constantiensis, quamdiu ipsi non accessit ex Martino V. Oecumenicus Christi vicarius, solius Papæ antecedenter ad Conci-

lium quæ Oecumenicum, proprius character.

Quibus ita se habentibus, pro quinto progredimur ad vindicandum Schelestrati argumentum: cuius tenor, si integrè & sincerè referatur, in hunc modum se habet. Nempe contendebat Maymbourgius in tract. suo historico, Martinum V. etiam Decreta Sessionis V. quæ Concilij super Papa auctoritatem concernentia confirmasse, dum Sessione XLV. omnia & singula in materia fidei Conciliariter facta approbavit. Verum huic Maymbourgi prætensionem repoluera Schelestratus; an non videret Auctor ille, Martinum V. ibi solummodo agere de Decretis ad materiam fidei spectantibus, seu ut clarius exprimit ejusdem Pontificis Bulla, de articulis Joannis VVicleff, Ioannis Huss, Hieronymi de Praga, & Bohemorum, qui in Sessionibus publicis Conciliariter damnati erant, tanquam hæretici? Hos enim Martinus V. sepe pro damnatis habere significat, confirmans & probans Decreta in materia fidei Constantiæ edita; non verò decreta Sessionum IV. & V. de potestate Ecclesiastica, siquidem isthæc sub materia fidei non comprehenderentur, & à Patribus Constantiensibus pro articulis fidei edita non fuerint.

Firmatur hoc ex actis ipsius Constantiensis Concilij, quibus in Sessione V. refertur, quod electus Poznaniensis publicaverit ea Decreta per modum constitutionum Synodaliū, & quod post ejusmodi Decretorum publicationem idem Poznaniensis legerit quædam *advisamenta* in materia fidei, & super materia Ioannis Huss detenti per Concilium, & quodam Ioanne VVicleff ibidem subjunctâ. Annon igitur planum hinc redditur, ipsâ Sessione V. in qua illa Decreta sunt publicata, differentiam factam fuisse inter nonnulla, quæ per modum constitutionum Synodaliū publicata sunt, ac alia, quæ ad materiam fidei spectabant? Quandoquidem igitur ipsum Constantiense Concilium decreta Sessionis V. sub materia fidei non comprehenderit, consequens est; Martinum V. Sessione XLV. probando omnia & singula in materijs fidei conciliariter determinata, conclusa & decreta, non confirmasse Sessionis V. de potestate Ecclesiastica statuta, per modum constitutionum Synodaliū duntaxat edita. Hoc igitur Schelestrati argumentum ab adversa parte non integrè allatum confer cum quarta Ellielij exceptione, atque statim intelliges, hanc nullius esse valoris ac roboris, attentis præsertim illis, quæ antecedenter à nobis sunt expensa & deducta.

ARGUMENTUM VII. Schelestrati.

Inducitur hic auctor argumentari hunc in modum. Tantum abest, ut Martinus V. Sessionis IV. & V. Decreta de auctoritate Concilij super Papam approbaret, quin econtra Pontificiam Concilio *Acephalo* superiorem ostenderit, dum solus obstitit Concilio, ne liber Ioannis de Falkenberg damnaretur, cumque unus ex Polonia Regis Legatis ad futurum Concilium sese appellaturum diceret, Pontifex

ferat, ita ut teste Gerfonio *Dial. apologet.* in eo ageretur de occisione omnium Polonorum: Martinus V. quia librum illum *Sessione ultimâ Conciliariter* damnare volebat, videns tumultum inter plures exortum fuisse, & jactitari ab aliquibus, errorem Ioannis Parvi in Concilio Constantiensi damnatum, de Tyranno per quemlibet occidendo, fore renovandum, nisi libellus ille censurâ publicâ proscriberetur: exinde idem Pontifex ad hujusmodi exprobrationes respondendo declaravit: *Si omnia & singula in materiâ fidei per Constantiense Concilium Conciliariter sancita tenere, & inviolabiliter observare velle, ipsaque sic Conciliariter facta approbare & ratificare.* Quâ proinde declaratione manifestum omnibus fecit Pontifex, à se quoque confirmari Constantiense Decretum adversus Ioannem Parvum *Conciliariter* editum de non occidendo Tyranno, quod Decretum quia Martinus V. specialiter non approbaverat, aliqui ab eo non confirmari credebant. Quandoquidem ergo in hac declaratione authentica Decretum de non occidendo Tyranno, computetur in materijs fidei à Synodo Constantiensi *Conciliariter* sancitis, ideo nefas est, talem Martini V. confirmationem extendere ad ulteriora Decreta, quæ vel non sunt in materiâ fidei, vel non fuerunt *Conciliariter* statuta.

Exceptionis Elliesianæ.

EXcipitur primò. Martinum id fecisse, quod facere consueverunt omnes ad summum evecti fastigium, ut immemores eorum, quæ prius tenuerunt, aliam mentem induant, quippe cum is ad Pontificatum à Concilio evectus, quamdiu Concilium stetit, sese morigerum & obedientem Synodo præstitit, nec suam potestatem illius prætulit auctoritati. At statim atque Concilio finis impositus est, cœpisse suam extollere auctoritatem: Tum quando de libri Ioannis a Falkenberg damnatione actum est, de quo amplius fieri mentionem noluit: tum quando de appellatione ad futurum Concilium agebatur, hæc propositio eidem displicuit, & demum statuit, non posse à Pontifice ad Concilium appellari. In quo haud advertit, id si verum esset, stare non posse ipsius electionem, & Ioannis XXIII. Benedicti XIII. ac Gregorij XII. abdicationem: quippe cum tantundem sibi juris potuissent arrogare contra Pisanam & Constantiensem Synodum, sicque prohibere, ne à suis sententijs provocaretur ad Concilium; cum præsertim unus ex ijs legitimus esset Pontifex.

Secundò. Si reponatur, in casu schismatis locum habere provocationem à Pontifice ad Concilium, tunc illam Martini constitutionem de non provocando ad Concilium, defendi non posse, cum necdum schisma finitum fuerit eo tempore, quo illa promulgata fuit, utpote superstitit adhuc Petro de Luna, qui se jactabat legitimum Pontificem. Sed ut res se habeat de Martini V. privatâ mente, responderi adhuc posse, eum *Sessionis IV. & V. Decreta* nunquam publicè & authenticè reprobasse. Nam constitutionem illam, cujus adornatæ mentionem facit Gerfon, promulgatam non fuisse per orbem, sed hucusque latuisse ignoratam.

Refutatio istarum Exceptionum.

QUAS Elliesius sinistras adversus Martinum V. imputationes, ne dicam criminationes, jactat, minimè elidunt Schelestrati duplicatum hic productum argumentum.

Primò. Quod attinet Ioannis à Falkenberg librum, res ita se habet. Cum nempe Legati Regis Poloniæ *Sessione XLV.* institissent pro damnatione famosi libelli Ioannis à Falkenberg, qui teste Cromero Warmiensi Episcopo, à Cruciferis subornatus, in Uladislaum Regem, & in omne Polonum Nomen scrip-

serat, ita ut teste Gerfonio *Dial. apologet.* in eo ageretur de occisione omnium Polonorum: Martinus V. quia librum illum *Sessione ultimâ Conciliariter* damnare volebat, videns tumultum inter plures exortum fuisse, & jactitari ab aliquibus, errorem Ioannis Parvi in Concilio Constantiensi damnatum, de Tyranno per quemlibet occidendo, fore renovandum, nisi libellus ille censurâ publicâ proscriberetur: exinde idem Pontifex ad hujusmodi exprobrationes respondendo declaravit: *Si omnia & singula in materiâ fidei per Constantiense Concilium Conciliariter sancita tenere, & inviolabiliter observare velle, ipsaque sic Conciliariter facta approbare & ratificare.* Quâ proinde declaratione manifestum omnibus fecit Pontifex, à se quoque confirmari Constantiense Decretum adversus Ioannem Parvum *Conciliariter* editum de non occidendo Tyranno, quod Decretum quia Martinus V. specialiter non approbaverat, aliqui ab eo non confirmari credebant. Quandoquidem ergo in hac declaratione authentica Decretum de non occidendo Tyranno, computetur in materijs fidei à Synodo Constantiensi *Conciliariter* sancitis, ideo nefas est, talem Martini V. confirmationem extendere ad ulteriora Decreta, quæ vel non sunt in materiâ fidei, vel non fuerunt *Conciliariter* statuta.

Secundò. Quia idem Pontifex in prætaxatâ declaratione adjecit clausulam, & non aliter, nec alio modo, rectè hinc advertit Spondanus, Martinum V. non solum respondisse ad petitionem Legatorum Poloniæ, indicando, licet libellum Ioannis à Falkenberg damnare nollet, à se tamen reprobari errorem de occidendo Tyranno: sed eâ occasione significasse, quæ Concilij Decreta ipse auctoritate Apostolicâ ac supremâ probaret, quæ verò non: *Ne si antea quidquam* (sunt verba prætaxati Spondani) *de ijs agere voluisset, tumultum in Patribus excitaret ob ea, quæ ambigüe decreta fuerant de auctoritate Concilij supra Pontificem, & de Synodi potestate reformandæ Ecclesiæ tam in Capite, quam in membris. Has enim propositiones, uti sonare videntur, absolute sumptas, nullo modo Martinus agnoscere, aut approbare voluit, utpote contrarias existimatas & praxi antiquioris Ecclesiæ, & collatæ à Christo Domino Petro, ejusque successoribus auctoritati ac potestati, ipsiq; demum naturæ rei, quâ Caput debet membra regere, non regi à membris. Hoc adeo testimonium hujus Gallicani Episcopi tantò pluris faciendum est, quantò certius noscitur sedulo pervolvisse manuscriptos Constantiensi Concilij codices Parisijs in Bibliothecis Christianissimæ Regis, & S. Victoris asservatos.*

Tertiò. Desinat igitur Elliesius in primâ sua exceptione jactare, ac si Martinus V. ad Pontificatum à Concilio evectus, stante quidem Concilio, sese huic obedientem præstitisset, eo autem finito, plus æquo extulerit suam auctoritatem, interdicens appellationem à Pontifice ad futurum Concilium. Non enim levis de causis adductus fuit, ad Concilij super Papa certo præsertim, ac indubitato auctoritatem impugnandâ: noverat enim, quan-

92. *NTU M VII. Schelstrati*
 93. *uctor argumentum*
ntum abest, ut Martinus
r. Decreta de auctoritate
robârit, quin eorum
Asphaltæ superore
bstiuit Concilio, vel
berg damnatur, vel
Regis Legatus ad
ppellatum dicitur, &

94.
 95.

tà animi constantiâ Cardinalis Zabarella sese opposuerat articulo, quo Constantiensi Synodo tribuebatur auctoritas reformandi Ecclesiam in Capite & in membris. Memoriâ retinebat, quàm graviter plerique Cardinales cum Regis Gallie Oratoribus contra Sessiois V. Decreta protestati erant. Optimè sciebat, quot contentiones post trium Obedientiarum unionem in Concilio excitatæ fuerint, ne fieret reformatio Ecclesiæ ante electionem unius veri, & indubitari Pontificis. Oculatus testis extiterat iurgiorum, rixarum, & periculorum, quæ Cardinales subierant, ut Patres Concilij materiam reformationis referrentur iudicio futuri Pontificis. Oblitus non erat responsi, quod Nationi Germanicæ petenti Decretum Pontificiæ electionis irritans per modum cautionis de fiendâ per futurum Pontificem reformatione, datum fuerat: quòd scilicet Papa electus ligari non posset. Præsens fuerat, quando Concilium auctoritate coactivâ abstinuerat in suis Decretis, legitimum Pontificem spectantibus. Non multum temporis transiverat, quo ante Sessionem ad articulum II. de reformationibus Sedis Apostolicæ, & articulum VIII. de officijs Cancellariæ & Pœnitentiariæ reformationibus, nè verbum quidem Nationibus & Patribus Concilij responderat, quia ad ipsos reformationem in Capite, seu Curia Romana spectare, non credebat. Mente tenebat datum eodem tempore à se, & pluribus Nationibus responsum ad articulum Germanorum; propter quæ, & quomodo Papa possit corrigi & deponi: quòd nimirum eâ de re, quia novitatem sapiebat, nihil statui deberet. Et ne quisquam sequentibus temporibus ex Sessiois V. Decretis probandum suscipere, legitimum Pontificem judicialiter corrigi, vel deponi posse, Sessiois XLV. ex petitione Legatorum Regis Poloniæ, ipsomet etiam Spondano animadvertente, occasionem cepit exponendi mentem suam de eorum invaliditate, dicendo, se auctoritate Pontificiâ non probare Synodi Constantiensis Decreta, quæ aliter, quàm in materia fidei Conciliariter acta fuerant: ut sic indicaret, Decretum primum Sessiois V. de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris, & Decretum secundum de potestate coactivâ, quatenus contingere possent Papam indubitanter legitimum, tanquam aliter & alio modo, quàm Conciliariter & in materia fidei facta, à se neque probari, neque in auctoritatem recipi.

86. Quartò. Proinde circa Martini V. Decretum de non appellando à Pontifice ad Concilium, audiamus Universitatis Parisiensis Cancellarium in Dialogo apologetico pro Constantiensi Concilio, ita loquentem: Pro parte Dominorum Polonorum interjecta est tandem appellatio ad futurum Concilium. Cui appellatio, cum respondendum esset, lata est, ut dicitur, in Consistorio Generali & publico, quod ultimò Constantiæ celebratum est; minuta quædam sub formâ Bullæ: continebaturque; in nullo casu licere appellationem à Papâ facere, nec ejus iudicium in causâ fidei declinare. Idem Gersonius refert insuper hujus Bul-

læ tenorem: Martinus V. inquit, in sua constitutione ad perpetuam rei memoriam factâ: & promulgatâ in Consistorio Generali celebrato Constantiæ sexto Idus Martij, Pontificatus sui anno primo, ita decrevit, nulli fas esse à supremo iudice, videlicet Apostolicâ Sede, seu Romano Pontifice Iesu Christi vicario in terris appellare, aut illius iudicium in causis fidei (quæ tanquam majores ad ipsum & Sedem Apostolicam deferendæ sunt) declinare. Quomodo igitur Martinus V. clarius, ac expressius exponere potuit sedis Apostolicæ super Concilio auctoritatem? Nititur equidem Gersonius illud Decretum ita exponere, ut nemini fas sit, à Sede Apostolicâ appellare ad Ecclesias particulares, seu Metropolitanas, & Episcopos singularem sumptos, secus tamen, ait, esse, quando admitti sunt in Concilio, Universalem Ecclesiam representante.

Sed quis non videat, hanc expositionem pugnare cum apertis verbis Martini V. quibus continetur etiam ratio appellationis à Romano Pontifice interdictæ, quòd nimirum Pontifex sic Iesu Christi in terris vicarius, à deoque Divinitus ovili Ecclesiæ præpositus, & supremus iudex constitutus. Quomodo autem subsistere posset, Romanum Pontificem, uti alias decrevit Constantiensis Synodus, esse immediatum Christi vicarium, si Concilium esset adhuc immediatius, sicque superius Papâ, cum tantò major sit in Ecclesiâ superioritas, quantò auctoritas Christi vicaria est immediatior? Nequit ergo illa Gersonij responsio conciliari cum Martini V. constitutione, ipsomet etiam Gersonio in tractatu, quomodo, & an liceat à Summo Pontifice appellare? discrete asseverante, Decretum illud Pontificium pugnare cum Synodalibus constitutionibus anno 1415. sexto Idus Aprilis Constantiæ editis. Cum igitur istæ Synodales constitutiones sint ipsa duo priora Decreta Sessiois V. de potestate Ecclesiasticâ, sinè communi deliberatione, Cardinalibus ac Regis Gallie Oratoribus in contrarium protestantibus edita; quæ Gersonius de superioritate Concilij intellecta, & probat per Martini V. Constitutionem labefactari: idcirco planum hinc redidit, Martinum V. non approbasse, sed improbasse illas constitutiones quinta Constantiensis Sessionis.

Quintò. Adversus præactum Martini V. de non appellando Decretum, excipit equidem Maymbourgeois, non esse factum Conciliariter, neque sacro approbante Concilio, neque cum consensu Ecclesiæ. Sed hoc etiam posito, minimè adhuc verificatur, Martinum V. habuisse ratas Sessionis V. Constantiensis de auctoritate Concilij constitutiones? Hoc autem posito, hinc jam deficit forma substantiva Oecumenici Concilij, juxta Matth. 18. caput consistens ex Christi vicario, Papâ proprio caractere, consensuque Duorum, corporis scilicet unâ & Capitis Ecclesiæ, Christum in terrâ representantis. Imò verò, quomodo fieri potest, Patres Constantiensis Concilij tacite saltem non approbasse illam Martini V. de non appellando constitutionem, utpote quæ in Consistorio publico

publico, presentibus Ecclesie Romanæ Cardinalibus, Constantiæ edita fuit, dum omnes Concilij Patres in eadem civitate adhuc presentes erant, nullo in sequentibus Sessionibus se opponente, sed universis permittentibus, ut Sessionis XLV. actis insereretur? Quinimò, cum illud Martini Decretum latum fuerit ex occasione, quòd Poloni appellasset ad futurum Concilium, eò quòd Pontifex ille nolisset ratum habere Patrum Constantiensium Conciliariter congregatorum Placitum de damnando libello Ioannis à Falkenberg; numquid ex hoc reddidit iam manifestum, Martinum appellationem à Sedis Apostolicæ iudicio ad Concilium Universale interdicens, ostendisse, se nullatenus subiectum esse Concilij iudicio, sedque contestatum fuisse supremum in Ecclesia iudicem, à quo, ipsemet etiam teste Gerfonio, ad Concilium Universale appellari non sustineretis Pontifex.

Sextò. Reponet Adversarius. Ab ipsismet Patribus Concilij Constantiensis sub huius finem fuisse interpositam appellationem à Papa ad futurum Concilium, casu, quo Martinus V. Pontifex Maximus nolisset Decreta fidei Conciliariter conclusa, suæ autoritatis accessu & consensu approbare, atque confirmare. Verùm ex hoc ipso videtur clarè à Patribus Constantiensibus agnita fuisse Papæ supra Concilium *acephalum* auctoritas. Ubi namque Decreta fidei fuerant Conciliariter conclusa, ad sui firmitatem, & consummatam fidei infallibilitatem, ex Christi præscripto, ita indigebant Papæ consensu autorizativo, ut ad hunc à Summo Pontifice exigendum jus esset tum Concilio *acephalico* adhuc spectato, tum singulis Præsulibus, vel etiam fidelibus universis. Quòd si proinde Papa tunc Decretorum Conciliarium autorizativum consensum suum non tantum denegasset, sed, si quæ à fidei veritate fuissent discordantia, positivè reprobasset, tunc Decreta eiusmodi nulla, & inania extitissent. Ubi verò Pontifex suum consensum, sanctionum Synodaliū autorizativum, suspendisset, tunc harum firmitas tamdiu mansisset in suspensio, quamdiu non esset eidem accessura Summi Pontificis approbatio & confirmatio. Quare tum Concilio, quamdiu hæc non accederet, *acephalico*, tum Præsulibus Ecclesie jus erat semper integrum, apud Papam instandi pro tali consensu: & dum iterum, iterumque suspenderetur, causam pettrahendi ad futurum Concilium, ut in eo caperetur experimentum, vel de conjungendo utriusque, Concilij scilicet, & Papæ consensu, vel de huius positivà, sicque Decretorum annullativà reprobatione. Juxta quem adeò modum sub Constantiensis Concilij finem interposita hypothetica, à Papæ gravamine (si nimirum nollet suum autorizativum consensum Decretis Conciliariter factis adungere) ad futurum Concilium appellatio nihil aliud importabat, quam instantiam ad efflagitandam mutuam & Papæ & Concilij, seu presentis, seu futuri, super Conciliaribus Decretis consensionem,

ut omnimodæ hinc infallibilitatis certitudo, & firmitas consummata accederet Synodalibus sanctionibus. Ex cuiusmodi adeò appellationis modo & conditione per se liquidum & manifestum est, nullam inde probari Concilij præsertim *acephali* super Papam, sed Papæ potius super Synodo *acephalico* spectatâ superioritatem.

Hinc septimò facilè evanescent illæ consequentiæ, quas Eliesus in sua tom primâ, tum secundâ præsentis exceptione faciebat. Cum enim Pisana Synodus super ipsos etiam schismaticos, ac dubios Papas, non aliter præsumplerit assumere iudiciariam de eis deponendis auctoritatem, nisi quatenus fovendo schisma, præsumptivè iudicari poterant esse hæretici, utique dicendum est, Concilium quoque Constantiense in suis Decretis non erga Papam legitimum, sed erga schismaticos de Papatu contententes sibi arrogasse auctoritatem. Et hinc omninò cessat Eliesiana exceptio, ac si illi dubij Papæ (in hoc enim censu extitisse quoque Ioannem XXIII. constat ex dictis superioribus) potuissent Concilio facere inhibitionem, ne huic liceret, contra se facere processum. Nec est alicujus firmitatis sublequens Eliesij replicatio ex eo petita, quòd, dum Martinus V. edidit suam constitutionem de non provocando ad Concilium, schisma pro tunc non fuerit finitum: quantumvis enim Petrus de Luna se iactitavit, eo adhuc tempore esse legitimum Pontificem: attamen jam erat Concilij auctoritate super Papas dubios justè protensa depositus, ut nullum ex ipso jam vigorem habere posset schisma de jure prius extititum. Quomodo autem illa Martini de non appellando, constitutio prætendi potest, non fuisse per orbem promulgata, atque hucusque esse ignota, cum tamen Bullæ Cæneæ Domini promulgatio eam ubique faciat cognitam.

ARGUMENTUM VIII. & ultimum Schelestrati.

Inducitur hic Vaticanæ Bibliothecæ Præfatus argumentari ex hoc: quòd præacta Decreta quartæ & quintæ Sessionum Concilij Constantiensis, ad tempus tantum schismaticis pertineant, nec adeò extendenda sint ad illud tempus, quo unus est Pontifex legitimus.

Exceptiones Eliesianæ.

Excipitur primò. Concilium Constantiense generatim loqui de omni tempore, & de omni reformatione Ecclesie in Capite, & in membris, tam in fide, quam in moribus, non autem tantum de extirpatione schismaticis.

Secundò. Non tantum loqui de hoc vel illo Concilio, sed generatim de cuiuscunque Generalis Concilij Decretis, quibus omnes, atque ipsi etiam Pontifices, quovis tempore parère oportere, ibi definiti, sententiam que excommunicationis, seu pœnitentiæ ferri in eos, qui Decretis Conciliorum non parèrent.

Tertio. Supremam hanc Concilij auctoritatem à Patribus Constantiensibus deduci ex eo, quòd Synodus Generalis univèrsam repræsentet Ecclesiam, & errare non possit, quod cuius Concilio Generali, quovis tempore celebrato, æquè convenire. Concilium quoque Constantiense tulisse iudicium non solum in illegitimos Pontifices, sed etiam in legitimum Ioannem XXIII.

Quarto. Illud ipsum Concilium *Sessione XVII. & XXXIX.* condidisse leges, quibus futuros Pontifices teneri voluerit. Non ergo censuisse tantum, se tempore schismatis legem Pontificibus imponere posse, sed etiam leges condere, quibus Pontifices legitimi tenerentur.

Refutatio istarum Exceptionum.

103. *Primo.* Præscindendo etiam à Manuscriptis codicibus ex Schelestrato hætenus adductis, & insistendo Basiliensium de Synodi Constantiensis actus compilationi, nec non Cleri Gallicani verbis *secundo suo articulo expressis*, adhuc evincitur, quòd Decreta *quarta & quinta* ejusdem Concilij Sessionum sint restricta ad tempus schismatis, & ad statum Papæ dubij: prout videre licet *superius à n. 28.* Quæ si consulas, faciliè animadvertes imbecillitatem exceptionum Elliesij hic deductarum.

104. Hinc pro *secundo ad tertiam* Elliesij exceptionem progrediendo, prorsus concedo, supremam Concilij auctoritatem deduci ex eo, quòd *univèrsam repræsentet Ecclesiam*. Nequit autem univèrsa sublitte Ecclesia ex præciso Prælatorum Ecclesiasticorum Corpore hierarchico, sed quæ informato per Oecumenicam Capitis, Christum in terra visibiliter repræsentantis præsentiam; siquidem Christus Concilij Oecumenici characterem sanxerit, ex nomine Christi vicario, solius Papæ proprio, infallibilitatemque in decidendis fidei dogmatibus statuerit ex consensu Duorum, & Corporis hierarchici, & Capitis Ecclesiæ mystici. Quare *indefinita* ligandi & solvendi potestas *Matth. 18.* promissa Ecclesiæ, nequit huic convenire in Concilio *acephalo*, sed Concilio *plenè* Oecumenico repræsentatæ. Sed neque isthæ Concilij Oecumenici *indefinita* ligandi potestas prævalere potest adversus alteram æquè *indefinitam*, Petri successoribus *Matth. 18.* promissam auctoritatem. Et hinc, si Concilium etiam Oecumenicum leges condar, quæ videantur ipsum quoque Papam concernere: nequeunt tamen isthunc obstringere *quoad vim constitutam*, sed *quoad vim*

duntaxat directivam, non ex præcisa Concilij *maximè acephali* auctoritate, sed ex altioribus fidei ac Religionis virtutum principijs, conscientiæ in iplo etiam Papæ obligatoriam. Quibus ita constitutis, faciliè jam evanescunt *tertia quoque & quarta in præsentis adductæ* Elliesianæ Exceptiones: maximè eùm Synodus Constantiensis pro *statu quarta & quinta* Sessionum fuerit *acephala*, minimè proin præponens, ad Papam futurum, suis decretis obstringendum, nisi quatenus ipsdem erat accessorius auctorizativus Pontificis postmodum eligendæ consensus, quem tamen haud fuisse præstitutum decretis *IV. & V. Sessionis*, quæ auctoritatem Concilij super Papam, sed quæ fidei duntaxat materiam concernentibus, liquet multimodè *ex antecedenter deductis*.

Quibus pro *tertio, & ultimo* per modum coronidis subungere iubeat disquisitionem: *Quo in censu habenda sit Cleri Gallicani secunda hætenus ventilata de Concilio Oecumenico præpositio?* Fatetur equidem Clerus Gallicanus, *Apostolica Sedi, ac Petri successoribus Christi Vicarijs* verum *spiritualium plenam esse potestatem*. Quomodo autem hæc Christi Vicariæ potestatis plenitudo subsisteret, nisi protenderetur super quocunque *moralis* ad regnum cælorum ordinabilis? In ejusmodi autem *moralitatis indefinita* spherâ numquid sunt etiam decreta *Conciliaria*? Hæc equidem si *moralia* sint, etiam post sui ex confirmatione Pontificiâ authorizationem, secundum rerum exigentias, sunt mutabilia: si verò sint *dogmatica*, eatenus post sui ex characterè Pontificiæ authorizationis confirmationem, obtinent consummatæ in fide infallibilitatis, Primam Veritatem, seu fidei motivum *authoritative* applicantis certitudinem, ut ipsemet etiam Papa ob *Prima veritatis* eis taliter applicatæ *summam reverentiam*, teneatur ad illorum assensum. Nihilominus antecedenter ad eorum, ex Pontificiæ authorizationis accessu confirmationem, noscuntur in eo adhuc versari statu, ut super hujusmodi *Conciliaribus* sanctionibus comprobandis, adhuc protendantur Pontificiâ auctoritas, Ex quæ proinde protensione, *Quodcumque* ad regnum cælorum in terris ordinabile *moralis* complectente, mensuranda est illa vicariæ Christi in Summo Pontifice potestatis plenitudo, quam ipsemet etiam Clerus Gallicanus est professus, haud profectò substitura, nisi protenderetur super omni *Conciliari* decreto. Ex vi cujus adeò protensionis non Concilij supra Papam, sed hujus supra Concilium, quæ *acephalicè spectatum*, superioritas asserenda est.

F I N I S.

A R.